

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ

KURUMU

2015 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2016

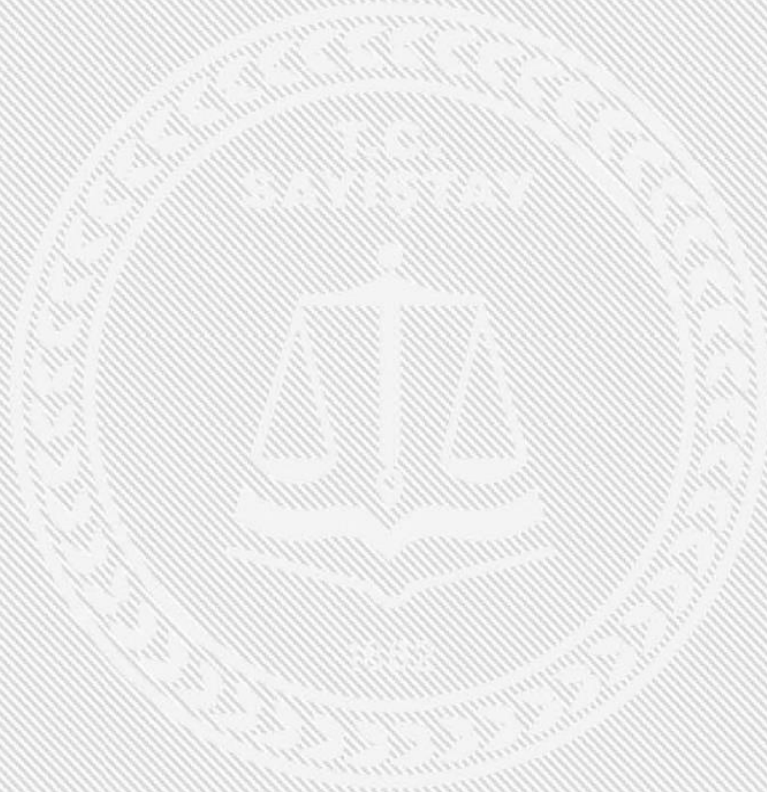
İÇERİK

TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU 2015 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU 2015 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	63

TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU

2015 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	8
8.	EKLER.....	49

KISALTMALAR

ÇNAEM	:Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
IBA	:Ion Beam Applications
İSO	:Uluslararası Standardizasyon Örgütü
NGD	:Nükleer Güvenlik Dairesi
PHD	:Proton Hızlandırıcı Bölümü
PHT	:Proton Hızlandırıcı Tesisi
SANEM	:Sarayköy Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
TAEK	:Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
TOKİ	:Toplu Konut İdaresi
TSE	:Türk Standartları Enstitüsü

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kurumun Mali Yapısı

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı Cetvelde yer alan özel bütçeli bir kurumdur. Kurum faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2015 yılı bütçesiyle Başkanlığa 136.875.000,00 Türk lirası ödenek sağlanmış olup, 2014 yılında açılan fakat gider kaydedilemeyen akreditif artışı 4.296.242,00 lira, 2015 yılı gelir fazlası karşılığı olarak bütçe tertiplerine eklenen 1.741.000,00 lira ve yedek ödenekten eklenen 10.000.000,00 lira ile yılsonu ödeneği 152.912.242,00 Türk lirasına ulaşmaktadır. Yılı içinde 120.772.500,00 Türk Lirası bütçe gideri yapılmış olup bütçe gider gerçekleşme oranı % 79 düzeyindedir.

Ödenekler ve bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmasına göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Tablo.1 2015 Yılı Bütçe Ödenek ve Gerçekleşme Miktarlarının Ekonomik Sınıflandırması

Giderler	Bütçe Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme (%)
01 Personel Giderleri	47.023.000	47.023.000	46.914.684	100
02 SGK Devlet Primi Giderleri	6.100.000	6.100.000	6.006.657	98
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	23.812.000	24.344.000	22.582.472	93
05 Cari Transferler	8.018.000	19.217.000	19.181.965	100
06 Sermaye Giderleri	48.000.000	50.496.242	21.290.065	42
07 Sermaye Transferleri	3.922.000	5.722.000	4.796.657	84
TOPLAM	136.875.000	152.912.242	120.772.500	79

Kurumun 138.739.292,00 Türk lirası tutarındaki 2015 bütçe gelirlerinin 26.129.997,24 lirası teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, 112.252.500,00 lirası alınan bağışlar ve yardımlarla özel gelirler, 355.759,52 lirası diğer gelirler ve 1.035,24 lirası sermaye gelirlerinden oluşmaktadır. Bütçe Gelirlerinden 376.142,47 TL ret ve iadeler sonrasında idarenin net geliri 138.363.149,53 liradır.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanuna ekli II sayılı Cetvel B) Özel Bütçeli Diğer İdareler içerisinde yer alan özel bütçeli kurumlar arasında sayılmış olup ve giderlerini kendi gelirleriyle karşılamaktadır.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı, muhasebe işlemlerini Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak yürütmekte olup, mali rapor ve tablolarını ilgili Yönetmeliğe göre hazırlamakta ve tahakkuk esaslı muhasebe sistemi uygulamaktadır. Muhasebe kayıtları Say2000i sistemi üzerinden yapılmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir

olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Bilançosunda Yer Alan 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı Kayıtlarının Mevzuattan Kaynaklanan Sebeplerle Fiili Sonuçları Yansıtması

SANAEM İkincil Standart Dozimetri Laboratuvarı ve Hizmet Birimleri İnşaatı İşi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ödenek aktarma suretiyle yaptırılmaktadır. Bakanlık söz konusu iş için 2014/57931 ihale kayıt numaralı ihaleye çıkmış ve KDV hariç 11.920.000,00 TL bedelle 03/09/2014 tarihinde sözleşme imzalamıştır. İmzalanan sözleşmeye göre iş bitim tarihi 03.09.2015 olarak belirlenmiştir.

Ödenek aktarma işlemleri Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunlarındaki hükümlere göre yapılmaktadır. Uygulamada Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasındaki kaynak transferleri ödenek aktarma suretiyle yapılmakta, Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler ve kurumlar arasındaki diğer kaynak transferleri tahakkuk işlemleriyle gerçekleştirilmektedir. Bu işlemler karşılığı tahsil edilen tutarlar, ilgili kamu idaresince bir yandan (B) işaretli cetvellere gelir, diğer yandan da (A) işaretli cetvellere ödenek kaydedilmektedir.

Bu hükümlere göre yapılan uygulamada TAEK söz konusu ödeneğini 830.06.05 ekonomik koduna kaydederken aktif hesap olarak da -258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabını kullanmaktadır.

2015 Yılı Bütçe Hazırlama Rehberinde “06-Sermaye giderleri hesabına normal ömrü bir yıldan fazla olan mal ve hizmet alımları ile sabit sermaye edinimleri ve gayri maddi aktiflerin edinimi için yapılan, bütçe hazırlama rehberi ve bütçe kanunları ile belirlenmiş asgari değeri aşan ödemelerin kaydedileceğine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

Diğer taraftan, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 187 nci maddesinde de 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının; kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağına ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır.

Bu düzenlemelere göre; Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 3.350.000,00-TL'si 2015 yılında olmak üzere 31.12.2015 tarihi itibarıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığına 16.350.000,00 TL ödenek aktarmış ve bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında bu tutarı göstermiştir. 31.12.2015 tarihi itibarıyla 16.350.000,00 TL aynı zamanda ilgili yıl Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosundaki Sermaye Giderleri Hesabında toplama dahil edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığında alınan ödenek kullanım bilgilerinde ise 4.251.776,54 TL'nin kullanılmadan 2016 yılına devredilen ödenekler arasında olduğu görülmektedir. Dolayısıyla halen 4.251.776,54 TL harcanmamış olmasına karşın TAEK bilançosu ve Bütçe Uygulama Sonuçları tablosunda yatırım yapılmış paranın tamamı harcanmış gibi görülmektedir.

Bu çelişkili durumun ortadan kalkması ve yapılan işlemlerin her aşamada gerçek durumu yansıtması için;

1-Ödenek karşılığı nakdin bir alacak oluşturularak gönderilmesi ve bu ödenek tutarının bloke edilmesi,

2-Ödenek konusu işlem tamamlanıncaya kadar ödeneğinin ertesi yıla devredilmesi,

3-Nakdi alan kurum tarafından işlem tamamlandıkça iş sahibi kurum tarafından bütçe giderine kaydedilmesi ve ödeneğinin kullanılması,

4-İş tamamlanınca da işin kuruma devredilmesi ve ilgili hesaplara alınması, gerektiğinden konunun Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla birlikte değerlendirilerek sorunun giderilmesine yönelik mevzuat değişikliğinin temin edilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; Bulguda belirtilen husus 09/05/2016 tarihli ve 50041477-845.99-30519 sayılı yazı ile konuya ilişkin düzenleme yapma yetkisine sahip Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'ne iletilmiş olup, bundan sonraki süreçte Maliye Bakanlığı'nın yazımıza cevaben "258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı"na ilişkin yapacağı değerlendirmeler doğrultusunda işlem tesis edilecektir

Sonuç olarak Kurum tarafından yapılan açıklamada; bulguda belirtilen hususun 09/05/2016 tarihli ve 50041477-845.99-30519 sayılı yazı ile konuya ilişkin düzenleme yapma

yetkisine sahip olan Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'ne iletiildiği, bundan sonraki süreçte Maliye Bakanlığı'nın vereceği cevaptaki değerlendirmeler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir. Ancak bu konuda somut herhangi bir sonucun elde edilemediği de anlaşılmaktadır.

Öneri:

Bulguda da ifade edildiği üzere:

1-Ödenek karşılığı nakdin bir alacak oluşturularak gönderilmesi ve bu ödenek tutarının bloke edilmesi,

2-Ödenek konusu işlem tamamlanıncaya kadar ödeneğinin ertesi yıla devredilmesi,

3-Nakdi alan kurum tarafından işlem tamamlandıkça iş sahibi kurum tarafından bütçe giderine kaydedilmesi ve ödeneğinin kullanılması,

4-İş tamamlanınca da işin kuruma devredilmesi ve ilgili hesaplara alınması, gerektiğinden konunun Maliye Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla birlikte değerlendirilerek sorunun giderilmesine yönelik mevzuat değişikliğinin temin edilmesi önerilir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde açıklanan ve EK-1 de ayrıntıları gösterilen nedenlerden dolayı 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı dışında tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Aynı Görevleri Yürüten Personele Farklı Ücret Ödenmektedir

Kurumda kadroları gereği aynı işi yaptıkları halde farklı ücret ödenen personel bulunduğu anlaşılmaktadır.

2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanununda, kurumda kadro karşılığı sözleşmeli personel statüsünde çalışanların ücretlerinin düzenlenmesi hususunda herhangi bir makama yetki veren düzenleme olmadığından "Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda Çalıştırılacak Sözleşmeli Personel Hakkında Hizmet Sözleşmesi Usul ve Esaslar"ın da yasal dayanağı bulunmamaktadır. Bu yüzden Kurumun sözleşmeli personeline yapılan tüm ödemeler yasal dayanaktan yoksundur. Söz konusu ödemeler 2012 ve 2013 yıllarında yapılan Sayıştay denetimlerinde çok ayrıntılı olarak değerlendirilmiş ve denetim raporlarında bulgu olarak da yer almıştır. Ancak Sayıştay'ın ilgili dairesinde yapılan yargılama sonucunda; kurum tarafından yapılan ödemelerde kamu zararının oluşmadığına hükmedilmiştir. Bu hususlar 2014 yılında yapılan denetim sonucunda düzenlenip İdareye gönderilen taslak Sayıştay Raporunun 7'nci maddesinde de ifade edilmiştir.

666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2'nci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 16'ncı maddesi hükmüyle, Kurumdaki sözleşmeli personele ödenen ücretler yasal dayanağa kavuşmamıştır. Buna rağmen yasal dayanaktan yoksun uygulamaya hala devam edilmektedir. Nitekim, anılan maddede "Ek 10'uncu madde kapsamında yer alan kamu idarelerinde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte kadro karşılığı sözleşmeli olarak istihdam edilen personelden (aylıksız izinde bulunanlar dahil) ekli (II) ve (III) sayılı Cetvellerde unvanları yer almayan personelin malî ve sosyal hakları hakkında, aynı kadrolarda buldukları sürece bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte olan mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunur." hükmü yer almakta olup, burada bir müteşep haktan bahsedilmemiş, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yasal dayanaklarıyla birlikte yürürlükte olan mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı tartışmaya mahal vermeyecek açıklıkta tespit edilmiştir. Dolayısıyla da yapılması gereken "kadro karşılığı sözleşmeli" şeklinde bir statünün hukuken hiç var olmadığına kabulü ile bu personele 657 sayılı Kanuna göre maaş ödenmesidir.

Diğer taraftan 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlüğe girmesinden sonra Kuruma atanarlara 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre maaş ödenmektedir. Bu durum, atandıkları kadroları sebebiyle esasen aynı statüde bulunup aynı işleri yapan personele farklı maaş verilmesine sebep olmaktadır.

Ülkemizin enerji ihtiyacı ve nükleer enerji hususunda Kurumun stratejik önemi dikkate alındığında bu alanda yetişmiş sınırlı personelin istihdamında olası sorunların yaşanmaması için Kurum personelinin özlük haklarının "kariyer ve liyakat" ilkeleri gözetilerek yasal güvence altına alınması gerekir. Ancak bu hususlarla ilgili olarak 2015 yılında somut bir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda kadro karşılığı sözleşmeli statüde personel çalıştırma 09.07.1982 tarihli ve 2690 sayılı Kanununun mülga 12 nci maddesi ve 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 16 ncı maddesine istinaden gerçekleştirilmektedir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda kadro karşılığı sözleşmeli olarak istihdam edilen personelin ücret ve diğer mali ve sosyal hakları ile ilgili ilkeler 26.06.2000 tarihinde Başbakan onayı ile yürürlüğe giren "**TAEK Sözleşmeli Personel Hizmet Sözleşmesi Usul ve Esasları**" ile düzenlenmiştir. Daha sonra bu esasların bazı maddeleri Başbakan veya yetkili kıldığı Bakan onayı ile değiştirilmiştir.

Kurumumuz 01/01/2006 tarihinden itibaren Sayıştay denetimine tabidir. Kurumumuzun 2006 – 2007 – 2008 – 2009 – 2010 ve 2011 yılları hesapları Sayıştay tarafından denetlenmiş olup, bu denetimlerde sözleşmeli personelin maaşları ile ilgili Kurumumuza bir sorgu yöneltilmemiştir.

Kurum 1982 yılından itibaren 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kuruluş Kanununun 16 ncı maddesi gereği idari ve mali konularda Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimi altında çalışmıştır.

İdari ve mali denetim raporları TBMM KİT alt ve üst komisyonlarında görüşülerek Kurum ibra edilip edilmemesi karara bağlanmıştır. 2004 yılına kadar sözleşme ücretlerinin ödenmesi ve belirlenmesi ile ilgili bütün denetimlerde Yüksek Denetleme Kurulu Kurumun uygulamalarını uygun bulmuş TBMM KİT Komisyonu da Kurumun gelir ve gider bütçesini onaylamıştır.

TBMM KİT Komisyonunda alınan karar gereği, Kurumumuzun bağlı olduğu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından soruşturma yapılmış ve **“Ücretlerin yeniden düzenlenmesi işleminin safhaları itibariyle mevzuata uygun olduğu”** belirlenmiş ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından onaylanmıştır.

2005 yılı Yüksek Denetleme Kurulu raporunda bahsi geçen **sözleşmeli personele yapılan ödemeler ile ilgili kısım TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri komisyonu tarafından 17 Nisan 2008 tarihinde görüşülmüş ve bu kısım 80 nolu karar ile gündemden çıkarılarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu gelir ve gider hesabı tasvip edilmiş ve karar 2 Mayıs 2008 tarihli ve 26864 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.**

Gerek TBMM, gerek Maliye Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Başbakanlık Personel Prensipler Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülen, Başbakanlık Makamı ve Başbakan adına Devlet Bakanı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından yürürlüğe konulan, gerekse Teftiş Kurulu Başkanlığı ve yargı organları tarafından incelenen ve 1982 yılından beri uygulanagelmış olan bu düzenleme mevzuata uygun olup 666 Sayılı KHK ile de daha açık şekilde belirlenmiştir.

Bilindiği üzere, 02/11/2011 tarihli ve 28103 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olan 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede ve bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde kamu görevlilerinin mali haklarına ilişkin çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi ile 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanununun kadro karşılığı sözleşmeli personel çalıştırılmasına imkan sağlayan 12 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları 14/1/2012 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış olup, bu tarihten sonra söz konusu mevzuat hükümleri kapsamında yeni kadro karşılığı sözleşmeli personel istihdamı uygulamasına son verilmiştir.

Ayrıca Kurum kadrolarında görev yapan personelin ücretlerinin düzenlenmesi hususunda Kurumumuz; hazırlanan Nükleer Enerji Kanunu Tasarısına Ek Geçici madde konması hususunda teklifte bulunmuştur. Yapılan teklifle eklenmek istenen Ek Geçici 5 inci Madde *“14/1/2012 tarihinde Kurum kadrolarında bulunan personel hakkında bu tarihte yürürlükte bulunan bu Kanunun 12 nci maddesinin mülga 3 üncü ve 4 üncü fıkrası ve bu maddeye istinaden Başbakan onayı ile yürürlüğe giren 26/6/2000 tarihli Türkiye Atom*

Enerjisi Kurumunda Çalıştırılacak Sözleşmeli Personel Hakkında Hizmet Sözleşmesi Usul Ve Esaslarının 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 10 uncu maddesi hükümleri de dikkate alınmak suretiyle uygulanmasına devam olunur” şeklinde olup, kanun teklifi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının gündemindedir.

Sonuç olarak İdare tarafından yapılan açıklamalardan personelin özlük haklarıyla ilgili olarak Yasama Organınca yasal bir düzenleme yapılmadığı anlaşılmıştır.

Öneri:

Aynı görevleri yürüten personele aynı maaş verilmesini sağlayacak yasal düzenleme yapılincaya kadar “kadro karşılığı sözleşmeli” şeklinde bir statünün hukuken hiç var olmadığının kabulü ile personelin tamamına 657 sayılı Kanuna göre maaş ödenmesi önerilir.

BULGU 2: Mali Süreçlerle İlgili Evraka Tarih Atılmaması

Mali süreçlerle ilgili evrak, tutanak, karar, ihtiyaç gerekçesi ve onay belgelerine tarih atılmamaktadır

Gerek "*Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği*"ne ekli evrakta gerekse "*Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Tarafından, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar*" çerçevesinde Kurumun üretilen 2012/6 numaralı "*Harcama Prosedürleri Genelgesi*" ne eklenen evrakta; özel olarak düzenlenen imza yerleri boş bırakılmaktadır. Bu durum, yapılan denetimlerde; Kurumun mali süreçlerinde usul hükümlerini uygulamaktan imtina ettiği şeklinde yorumlanmakta ve bu tür evrak riski yüksek olarak görüldüğünden, onay aşamasından taşınır kayıtlarına kadar bütün süreçlerin tek tek kontrol edilmesine yol açmaktadır. Uygulama yaygın olup bütün harcama birimleri için geçerlidir.

Mali süreçlerle ilgili kayıtların doğru ve tam olarak tutulmasını temin etmek ve usul hükümlerine uygunluğu gözetmek açısından; evrak, tutanak, karar, ihtiyaç gerekçesi ve onay belgelerinde tarih atılması idarenin onay ve inceleme birimlerinin ve amirlerinin sıralı olarak önceki aşama yönünden bu hususu kontrol etmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; Mali süreçle ilgili belgelerin tam ve doğru olarak tutulmasını temin etmek ve usul hükümleri çerçevesinde; evrak, tutanak, karar, ihtiyaç belgesi ve onay belgesi vb. belgelere tarihler atılmasına gerekli önem verilecektir.

Sonuç olarak İdare tarafından yapılan açıklamada mali süreçle ilgili belgelerin tam ve doğru olarak tutulmasını temin etmek ve usul hükümleri çerçevesinde; evrak, tutanak, karar, ihtiyaç belgesi ve onay belgesi vb. belgelere tarihler atılmasına gerekli önemin verileceği anlaşılmaktadır.

Öneri:

İdarenin onay ve inceleme birimlerinin ve amirlerinin sıralı olarak önceki aşama yönünden bu hususu kontrol etmeleri önerilir.

BULGU 3: Ön Ödeme Uygulamasında Hata Yapılması

Ön ödeme işlemlerinin ihale mevzuatından ayrı bir alım usulü olarak uygulandığı ve mahsup süre ve kurallarına uyulmadığı, alımı yapılan demirbaşların da kayıt edilmediği görülmüştür.

Ön Ödeme Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 11'inci maddesinde;

“Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında ayrıca belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade ederek hesabını kapatmakla yükümlüdür. Avansın verildiği tarihten önceki bir tarihi taşıyan harcama belgeleri avansın mahsubunda kabul edilemez. Mahsup döneminde verilen harcama belgelerinin de, ön ödemenin yapıldığı tarih ile en geç ait olduğu bütçe yılının son günü arasındaki tarihi taşıması gerekir.

Mutemet, işin tamamlanmasından sonra, yukarıdaki bir ve üç aylık sürelerin bitimini beklemeden, son harcama tarihini takip eden üç iş günü içinde ön ödeme artığını iade etmek ve süresinde mahsubunu yaparak hesabını kapatmak zorundadır.

Mutemetlerce süresi içinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Kanunen geçerli bir mazereti olmaksızın avanslarını süresinde mahsup etmeyen mutemetler hakkında, ayrıca tabi oldukları personel mevzuatının disiplin hükümlerine göre de işlem yapılır. Kurum içi veya kurum dışından görevlendirilenlere yolluk ve diğer giderleri karşılığı verilen avanslardan süresinde mahsup edilmeyenler hakkında özel kanunlarındaki hükümler uygulanır.”

Ön ödeme usul ve esaslarını düzenleyen Genel Tebliğin 2'nci maddesinde;

“(4) Ön ödeme uygulamasının bir alım usulü olmaması sebebiyle ön ödeme yapılacak mal veya hizmet alımlarında, alımların idarelerin tabi oldukları ihale mevzuatı hükümlerine göre yapılması, mal alındığının veya hizmetin gerçekleştirildiğinin ihale mevzuatına uygun olarak görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması gerekir.

(5) Ayrıca, ön ödemenin kesin ödemeye dönüştürülmesinde verilen avansın veya açılan kredinin mahsubunda kullanılacak gerçekleştirme belgelerinin, Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde öngörülen belgelerden olması esastır.” düzenlemeleri bulunmaktadır.

Bu düzenlemeler açık iken İdare tarafından yapılan uygulamalarda, ön ödemenin bir alım usulü olmadığına, mal veya hizmet alımlarının idarelerin tabi oldukları ihale mevzuatı hükümlerine göre yapılması gerektiğine, alınan avansların kapaması yapılırken mutemetlerin işin tamamlanmasından sonra, yukarıda ifade edilen bir ve üç aylık sürelerin bitimini beklemeden son harcama tarihini takip eden üç iş günü içinde ön ödeme artığını iade etmek ve süresinde mahsubunu yaparak hesabını kapatmak zorunda olduğuna ve avans mahsubu yapıldığı zaman avans artığı iade edilmesi uygulama sının yanlış olduğuna, kanunen geçerli bir mazereti olmaksızın avanslarını süresinde mahsup etmeyen mutemetler hakkında, ayrıca tabi oldukları personel mevzuatının disiplin hükümlerine göre de işlem yapılması gerektiğine, harcamanın mahiyetine göre ilgili mevzuatında belirtilen evrakın eklenmesi ve kayıtlarının yapılması gerektiğine dikkat edilmemektedir.

1-)13/11/2015 tarih ve 02.17-59600 sayılı harcama talimatıyla açılan avansta öngörülen hizmet 24.11.20015 tarihli faturayla satın alınmış ve bu tarih itibariyle avans mahsubu için çalışma başlatılmış ancak avans artığı 24.11.2015 tarihi itibariyle iade edilmediği gibi 31.12.2015 tarihi itibariyle de iade yapılmadığından kişi borcuna alınmış fakat personel hakkında gerekli disiplin süreci başlatılmamıştır.

2-)22/05/2015 tarih ve 57991469.934.02 sayılı harcama talimatıyla açılan avansta öngörülen muhtelif harcamalardan en son 19/06/2015 tarihinde alım yapılmışken avans artığı 26/06/2015 tarihinde iade edilmiş ve satın alınan dayanıklı taşınırın demirbaş kaydı yapılmamıştır.

3-)21/07/2015 tarih ve 57991469.934.02/274 sayılı harcama talimatıyla açılan avansta

öngörülen muhtelif harcamalardan en son 13/08/2015 tarihinde alım yapılmışken avans artığı 24/08/2015 tarihinde iade edilmiş ve satın alınan dayanıklı taşınırın demirbaş kaydı yapılmamıştır.

Kamu idaresi cevabında; Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde Harcama Yetkililerinin belirlediği mutemetler vasıtasıyla yapılan işlemler için Kurumda gerekli azami tedbir ve önlemler alınmakta, işlemlerin ilgili yönetmelik ve tebliğlere uygun olması için azami özen gösterilmektedir. Bundan sonra da bu işlemlerde ilgililer uyarılacak ve tespit olunan aksaklıklar giderilecektir. İlgili personel için 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 130 uncu maddesine göre disiplin işlemleri başlatılmıştır. Merkezimize satın alınan elektrikli ocaklar (güvenlik kulübesi ve Gama Işınlama Tesisi) amortisman sınırı altında olduğu düşüncesiyle demirbaş kayıtlarına alınmamıştır. Ancak faydalı ömürleri göz önüne alındığında takibi gereken bu malzemeler 24.02.2016 tarihli ve 13678 sayılı Merkez Müdüriyet Makamının Oluruna (Ek-1) istinaden demirbaş kayıtlarına alınmıştır.

Sonuç olarak Kurum tarafından yapılan açıklamadan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde gerekli azami tedbir ve önlemlerin alınmakta olduğu, ilgililerin uyarılıp tespit olunan aksaklıkların giderileceği ifade edilmiş ayrıca sorumlu personel hakkında disiplin işlemlerinin başlatıldığı ve gerekli demirbaş kayıtların da yapıldığı anlaşılmıştır.

Öneri:

Bu hususlar 2016 mali yılında takip edileceğinden ön ödeme işlemlerinin ihale mevzuatından ayrı bir alım usulü olarak uygulanmaması, mahsup süre ve kurallarına uyulması, alımı yapılan demirbaşların da kayıtlarının yapılmasında mevzuata uyulması önerilir.

BULGU 4: TAEK'in Kurumsal Yapısının Yeniden Değerlendirilmesi Gerekmemektedir

Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna Yasa Koyucu tarafından verilen görevlerin yapılması amacıyla tahsis edilen ödeneklerin kullanılmasında amaca uygun sonuçlara ulaşılmadığı görülmüştür.

1) 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 1inci maddesinde “Bu Kanunun amacı; kamuda hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlık esasları çerçevesinde, kamu idarelerinin etkili,

ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak çalışması ve kamu kaynaklarının öngörülen amaç, hedef, kanunlar ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olarak elde edilmesi, muhafaza edilmesi ve kullanılması için Türkiye Büyük Millet Meclisi adına yapılacak denetimleri, sorumluların hesap ve işlemlerinin kesin hükme bağlanmasını ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakhükümleri getirilmiştir.

1956 yılında 6821 sayılı Yasa ile Başbakanlık'a bağlı olarak Ankara'da Atom Enerjisi Komisyonu Genel Sekreterliği kurulmuştur. 1982 yılında 2690 sayılı Yasa ile Başbakan'a bağlı olarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu adı ile yeniden yapılanmıştır.

TAEK 1956 yılında devlet bütçesine bir araştırma reaktörünün kurulması ve ilk masraflarını karşılamak amacı ile 760.000 TL (~ 270.000 \$) tahsisat konmuş ve İstanbul'da Küçükçekmece Gölü kenarında şimdiki arazi istimlak edilmiştir. 1957 yılında nükleer bilimlere ait deneysel çalışmaları yapmak üzere TR-1 Araştırma reaktörü için müracaat eden 5 firmadan "American Machine Foundary (AMF)" firmasına "anahtar teslimi" usulüne göre TR-1 Reaktörü yapımı ihale edilmiştir. TR-1 Reaktörü 1959-1962 yılları arasında bu merkezde inşa edilmiş, ilk kez 6 Ocak 1962'de kritik olmuş ve 27 Mayıs 1962'de işletmeye açılmıştır. Projeye, kenarında bulunduğu göle izafeten 1960 yılında "Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi" adı verilmiştir. Reaktör bina inşaatı 2 Kasım 1960'ta, laboratuvar ve atölye kanadı Nisan 1961'de bitmiş ve ilk personel tayinleri Temmuz 1961'de yapılmaya başlanmıştır.

1962 yılında nükleer alanda üniversite üstü profesyonel araştırma, geliştirme, uygulama ve eğitim çalışmaları yapmak amacı ile Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi'nin (ÇNAEM) kuruluşu tamamlanmıştır.

13/07/1982 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunuyla Kurum bu güne kadar faaliyetlerini sürdürmüştür.

Anılan Kanunun 1'inci maddesinde,

“Barışçıl amaçlarla Türkiye’de atom enerjisinin kalkınma planlarına uygun olarak ülke yararına kullanılmasını sağlamak, temel ilke ve politikaları belirleyip önermek, bilimsel, teknik ve idari çalışmaları yapmak, düzenlemek, desteklemek, koordine etmek ve denetlemek üzere Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun kuruluşu, işleyişi, görev, yetki ve sorumluluklarını saptamaktır.” denilmiş,

“Görev, Yetki ve Sorumluluklar” başlıklı 4üncü maddenin (e) fıkrasında,

“e) Nükleer güç ve araştırma reaktörleri ve yakıt çevrimi tesislerinin yer seçimi, inşaat, işletme ve çevre güvenliğiyle ilgili her türlü onay, izin ve lisansı vermek; gerekli inceleme ve denetimi yapmak, izin ve lisansa uyulmayan hallerde işletme yetkilerini sınırlamak; verilen izin veya lisansı geçici veya sürekli olarak iptal etmek ve bu tesislerin kapatılması için Başbakana öneride bulunmak.

Bu amaçlarla gerekli teknik mevzuat, tüzük ve yönetmelikleri hazırlamak.” düzenlemesi yapılmıştır.

18/11/1983 tarih 83/7405 numaralı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Nükleer Tesislere Lisans verilmesine İlişkin Tüzüğün 2inci maddesinde;

“Nükleer reaktör tesisleri;

1 - Eğitim reaktörleri,

2 - Araştırma reaktörleri,

3 - Malzeme reaktörleri,

4 - Deneme reaktörleri,

5 - Prototip reaktörler,

6 - Isı Üretim reaktörleri,

7 - Elektrik üretim reaktörleri” şeklinde belirlenmiş,

“ Lisans Aşamaları :

Madde 8 – Nükleer tesislere lisans verilmesi, aşağıdaki üç aşamada tamamlanır :

- 1 - Yer lisansı,
- 2 - İnşaat lisansı,
- 3 - İşletme lisansı.”

“İşletme Lisansının Adımları:

Madde 22 – İşletme lisansı üç adımla tamamlanır:

- 1 - Hizmete sokma izni,
- 2 - Yakıt yükleme ve deneme işletmelerine başlama izni,
- 3 - Tam güçte çalışma izni ve işletme lisansı.” Şeklinde ifade edilmiş ve bu hususlar Tüzükte açıklanmıştır.

Kurumun araştırma reaktörünün kurulması ve işletilme süreci ana başlıklar itibariyle şöyledir;

- 1962 TR-1 reaktörünün kritik olması
- 1962-1977 TR-1 Reaktörünün işletilmesi (1 MW)
- 1977-1980 TR-1 Reaktörünün durdurulması,
- 1982-1986 TR-2 Reaktörünün sınırlı güçte (3 MW) işletilmesi
- 1983-1984 Reaktör Binası Deprem Değerlendirme Çalışmaları,
- 1986-1995TR-2 Reaktörünün 5 MW güçte işletilmesi
- 1987 Deprem Güçlendirme Projesi,
- 1995 TR-2 Reaktörünün işletilmesinin TAEK Başkanlığı tarafından tesisin sismik güvenliğinin yetersiz görülmesi sebebiyle durdurulması
- 2002 Reaktöre 300kW güçte deneme işletmesi izni verilmesi ve reaktörün işletmeye alınması
- 2002 Deprem Değerlendirme Raporlarının hazırlanması
- 2006 Yeni Güvenlik Analizi Raporunun NGD’ye gönderilmesi
- 2009 Reaktör kalbinin boşaltılması
- 2011 ÇNAEM TR2 Reaktörü Deprem Performansı Değerlendirme ve Güçlendirme Projesi,
- 2012-2013 Projenin Gerçekleştirilmesi
- 2015 ÇNAEM TR-2 Reaktörü Yapısal Olmayan Elemanların Deprem Performansı Değerlendirme ve Güçlendirme Projesi, (Kabul edilmedi)
- 27 Ekim 2015 tarihinde NGD’ye Yakıt Yükleme ve Deneme İşletmelerine Başlama İzni başvurusunda bulunulması,

Diğer taraftan 2002 yılında Nükleer Güvenlik Dairesi tarafından TR-2 Reaktörünün

Güvenlik Analizini değerlendirdiği raporunda;

- “Bölüm 1. Tesisin Genel Tanıtımı
- Bölüm 2. Güvenlik İlkeleri Ve Tasarım Kriterleri
- Bölüm 3. Yer Karakteristikleri
- Bölüm 4. Reaktör Binası Ve Yapısal Özellikleri
- Bölüm 5. Reaktör
- Bölüm 6. Reaktör Soğutma Sistemi
- Bölüm 7. Engeller Ve Özel Güvenlik Sistemleri
- Bölüm 8. Enstrümantasyon Ve Kontrol Sistemleri
- Bölüm 9. Elektrik Sistemi
- Bölüm 10. Yardımcı Sistemler
- Bölüm 11. Deney Sistemleri
- Bölüm 12. Radyasyon Güvenliği
- Bölüm 13. İşletme Yönetimi
- Bölüm 14. Çevresel Etki Değerlendirmesi
- Bölüm 15. Hizmete Alma
- Bölüm 16. Kaza Analizleri
- Bölüm 17. Tr-2 Reaktörü İşletme Sınır Ve Şartları
- Bölüm 18. Kalite Temini
- Bölüm 19. Tesisin Kapatılması
- Bölüm 20. Çnaem Acil Durum Planı” değerlendirilmiştir.

Değerlendirme raporunun sonuç kısmında ifade edilen sorunlar sebebiyle Tr-2 Reaktörüne TAEK tarafından işletme lisansı verilmemiştir.

2002 yılından 2015 yılına kadar bu sorunların giderilmesine yönelik olarak harcama yapılmış ve personel çalıştırılmış olmasına rağmen esasen 1995 yılından 2015 yılına kadar Tr-2 Reaktörünün lisanslama süreci tamamlanamamış ve haliyle çalıştırılmamıştır. Bu süreçte

satın alınan bir çok malzeme ve hizmet kullanılmadan demode olmuş veya kullanım süreleri sona ermiştir.

Sonuç itibariyle 5 MW ısı güce sahip yüksek zenginlikli MTR plaka tipi yakıt kullanan bir araştırma reaktörüne TAEK 20 yılda işletme lisansı verememiş ve TAEK yine 20 yılda bu araştırma reaktörünü çalıştırmayı başaramamıştır.

Ayrıca 2015 yılı ağustos ayında Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezinde yerinde yapılan denetim ve gözlemlerde Reaktör binası dışındaki tesislerin; yıllardır süren mülkiyet ve işgal davaları, imar sorunu ve ödenek yetersizliği gibi gerekçeler sonucunda ayrıntıları bu raporda ifade edilemeyecek kadar kötü durumda olduğu görülmüştür.

2) TAEK Proton Hızlandırıcı Tesisinin çalıştırılmaması;

TAEK-PHT; kanser, nörolojik hastalıklar, beyin fizyolojisi ve patolojisi ile koroner arter hastalığı gibi pek çok hastalıkta teşhise yönelik olarak kullanılan iyot-123, flor-18 (FDG), indiyum-111, galyum-67, talyum-201 ve bu radyoizotoplardan radyofarmasotiklerin üretilmesi, radyofarmasotiklerin kalite kontrolü ve hasta dozu olarak dağıtımı ve ayrıca nükleer alanda araştırma ve eğitim faaliyetlerinde bulunmak üzere kurulmuştur.

TAEK-PHTesisinin inşaatı TOKİ tarafından 12.933.900 TL bedelle yaptırılmış ve hızlandırıcı 11.600.000 Avro bedeliyle Ion Beam Applications (IBA) Firmasından dış kredi kullanılarak satın alınmıştır. Diğer ihtiyaç ve harcamalarla birlikte PHT yaklaşık 45 milyon TL ye mal olmuştur.

Proton Hızlandırıcı Tesisinin temeli 24 Şubat 2010 tarihinde atılmış olup inşaat 10 Aralık 2010 tarihinde tamamlanmıştır. IBA ve alt yüklenicileri tarafından temin edilen Hızlandırıcı, hedef sistemleri, sıcak hücreler, kimya sentezleyicileri, radyofarmasotik üretim ve kalite kontrol laboratuvarlarında bulunan cihaz ve sistemler ile hızlandırıcı kontrol sisteminin montajı Kasım 2011 de, kabul testleri ve personel eğitimi ise 7 Mart 2012 tarihinde tamamlanmıştır.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunca; Sarayköy Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi (SANAEM) Proton Hızlandırıcısı Bölümü (PHB) marifetiyle Radyofarmasötik İlaç Aktif Maddesi (Radyoizotop) ve Radyofarmasötik üretimi yapacak olan TAEK Proton Hızlandırıcısı Tesisi'nde (PHT) Beşeri Tıbbi Ürünler İmalathaneleri Yönetmeliği, Beşeri

Tıbbi Ürünler Ruhsatlandırma Yönetmeliği, T.C. Sağlık Bakanlığı İyi İmalat Uygulamaları (GMP) Kılavuzu ve TS EN ISO 9001:2008 standardı kapsamında Farmasötik Kalite Güvencesi Sistemi kurularak işletilmesi, TS EN ISO 9001:2008 ve GMP belgelerinin alınması, T.C. Sağlık Bakanlığı'ndan üretim yeri izni ve FDG, NaI, TlCl₃, Ga[⁶⁷Cit] ve InCl₃ ürünleri için ürün ruhsat alınmasına yönelik yapılacak çalışmalar için danışmanlık hizmeti alınmasına karar verilmiştir.

2005/8630 sayılı AR-Ge Esaslarının 23/e maddesine göre doğrudan temin yöntemiyle Deniz EDİK (Neptün Dizayn Tasarım Grafik& Quality Academia Eğitim ve Danışmanlık)'le 700.000,00 TL bedelle yukarıda belirtilen hizmetlerin satın alınmasına yönelik olarak 17/05/2013 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Türkiye'de ilk defa kurulan bir tesisle ilgili hizmet alınacak firmanın bu işte deneyimli olmasının önemi tartışmasızdır. Ancak, doğrudan temin yöntemi uygulandığından söz konusu firmadan iş deneyim belgesi de istenmemiştir. Bu firmayla bağitlanan sözleşme süresi 17/05/2014 tarihinde bitmiş ve üç kez idareden kaynaklanan sebepler gerekçe gösterilerek (Bu konu bulgu 13'te ayrıca değerlendirilmiştir) süre uzatımı verilerek en son 31/12/2016 tarihine ötelenmiştir.

Yukarıda belirtilen amaç kapsamında Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Denetim Hizmetleri Başkanlığınca Kurumda yapılan denetimler sonucunda düzenlenen iki raporda tespit edilen toplam 33 maddede ifade edilen eksiklikler sebebiyle tesiste "GMP-GRP şartlarında tıbbi kullanıma yönelik 18F rodyoizotopu ve 18FDG (Floro Deoksi Glikoz) radyofarmasotiği üretimi yapılamayacağı kanaatine varılmıştır.

Kurum tarafından alınan cihaz ve amaç belli olduğuna ve Türkiye'de bu hususlarda en deneyimli ve yetkin personel Kurumda olduğuna göre esasında Kurum herhangi bir danışmanlık hizmetine ihtiyaç duymamalıydı. Danışmana ihtiyaç duyduğunda da bu işte deneyim sahibi olan bir hizmet sunucusundan hizmet satın alınmalıydı. Sağlık Bakanlığınca yapılan denetimde bulunan eksiklikler Danışmanlık hizmetinin yeterli olmadığını göstermektedir.

Anılan rapor sebebiyle 2014 mali yılında Kurum Bütçesi içinde önemli sayılacak harcamalar yapılmış, 2015 yılında da bu harcamalar devam etmiş ve yapılan düzenlemeler sonucunda en son 20/08/2015 tarihinde Sağlık Bakanlığınca iki madde için üretim izni alınabilmiştir.

Bu süreçler devam ederken proton hızlandırıcı üretim için çalıştırılmamış, garanti süresi dolmuş, ücretli bakım sözleşmesi sona ermiştir. Bir başka ifadeyle hızlandırıcının üretim için çalıştırılması aşamasında garantiden kaynaklanan teminatlar ortadan kalkmış ve üretim için çalıştırılmayan cihaz için mecburen bakım ücretleri ödenmiştir. Diğer taraftan hızlandırıcının bulunduğu tesisin de bakımı ve idamesi yine zorunlu olarak harcama gerektirmiş sonuç olarak üretim yapılmayan bir tesis için bu giderlerin yapılması mecburiyetinde kalmıştır.

3) Bu maddenin 1'inci ve 2'nci fıkralarında oldukça kısa olarak belirttiğimiz sebeplerle;

3.1) TAEK'in TR-2 Araştırma reaktörünü lisanslayamadığı ve buna bağlı olarak da TAEK tarafından işletilemediği böylece yasal görevin yerine getirilemediği,

3.2) Proton Hızlandırıcı Tesisini, üretime yönelik kullanmak için gerekli bütün izin ve ruhsatların 31.12.2015 tarihi itibarıyla alınmadığı ve bu tarih itibarıyla kamu kaynaklarının öngörülen amaç, hedef, kanunlar ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olarak kullanılmadığı,

3.3) TAEK'in kurumsal yapısının yeniden değerlendirilmesinin uygun olacağı, bu güne kadar oluşturulan müktesebat sebebiyle "Türkiye Atom Enerjisi Üniversitesi" şeklinde üniversite statüsü verilerek Ar-Ge faaliyetlerinin sürdürülmesinin çok daha faydalı olacağı, bu süreçten bağımsız olarak Kurumun, "Görev, Yetki ve Sorumlulukları"nın yeniden değerlendirilmesinin gerektiği, özellikle 2690 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (e) bendinde yer alan "Nükleer güç ve araştırma reaktörleri ve yakıt çevrimi tesislerinin yer seçimi, inşaat, işletme ve çevre güvenliğiyle ilgili her türlü onay, izin ve lisansı vermek; gerekli inceleme ve denetimi yapmak, izin ve lisansa uyulmayan hallerde işletme yetkilerini sınırlamak; verilen izin veya lisansı geçici veya sürekli olarak iptal etmek ve bu tesislerin kapatılması için Başbakan'a öneride bulunmak. Bu amaçlarla gerekli teknik mevzuat, tüzük ve yönetmelikleri hazırlamak." Görev ve yetkilerini kullanmak üzere TAEK'den ayrı özerk bir kuruma ihtiyaç olduğu, düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Bulguda belirtildiği gibi TAEK'in nükleer araştırma reaktörü işletme deneyimi 54 yıl önceye kadar gitmektedir. TAEK hem TR-1 hem de TR-2 reaktörlerinin güvenli işletilmesinde takdir edilecek bir işletme kaydına sahiptir. Bugün üniversitemizde nükleer alanda çalışan pek çok bilim insanımızın yolu geçmişte

ÇNAEM'den geçmiş ve TR-1 ve TR-2 reaktörlerinde staj yapma ve çalışma olanağı bulmuşlardır. Ülkemiz için nükleer araştırma reaktörünün önemi ve gerekliliği açıktır. Bu nedenle, durdurulmasına kadar TR-1 reaktöründe nükleer araştırmalar, TR-2 reaktöründe ise 1995 yılına kadar radyoizotop üretimine yönelik çalışmalar sürdürülmüştür. Bunlara örnek olması bakımından; Mo-98 nötron ile ışınlanarak Mo-99 üretilmiş ve Mo-99'un bozunumu ile oluşan Tc-99m ekstraksiyon yöntemi ile elde edilmiştir. Bu radyoizotop ülkemizde ve dünyada nükleer tıp uygulamalarının %80'inde kullanılan bir üründür ve TR-2 araştırma reaktöründe her hafta 50 gr molibden oksit yaklaşık 20 saat süreyle ışınlanmıştır. ÇNAEM'de yapılan Tc-99m üretimi hafta başlarında yaklaşık 4 Ci civarında gerçekleşmiştir. Böylece İstanbul'daki hastanelere Tc-99m temin edilebilmiştir. Ayrıca bir diğer önemli radyoizotop olan Ir-192 de geçmişte ÇNAEM'de üretilmiştir. Ülkemizin en yüksek aktivitede ithal edilen ürünlerden olan I-131 radyoizotopunun 1992 yılında bir kez TeO₂ hedeften 250 mCi aktivitede üretilmiştir.

1995 yılında Kurumumuz tarafından TR-2 reaktörünün sismik açıdan güvenlik değerlendirmesi gerektirmesi nedeniyle durdurulmuş, 1999 Marmara depremi sonrasında bu konu daha da önemli hale gelmiştir. **Nükleer reaktörlerde, nükleer güvenlik açısından lisanslama şartlarının sağlamanın güvence altına alınması esastır ve her türlü kamu kaynağı kullanım mülahazasının ötesinde olmak durumundadır.** Kaldı ki bir nükleer reaktörü soğuk-kapalı durumda tutmak bile masraf yapmayı gerektirmektedir zira bir reaktörün her an açılacakmış gibi kapalı tutulması için belli şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. Örneğin, havalandırma, havuz suyunun şartlandırılması, personel, elektrik kullanımı gibi nedenlerle yıllık işletme masraflarının karşılanması gerekmektedir.

Nükleer güvenlik ve lisanslama sürecinin sadece mali kaynak kullanımı açısından değerlendirilmemesi gerektiğine örnek vermek gerekirse; halen Finlandiya'da devam eden Olkiluoto Nükleer Enerji Santralini inşası Mayıs 2005'de başlamıştır ve nükleer güvenlikle ilgili sorunlar nedeniyle proje takvimi ertelenmiştir ve bugünkü bilgilere göre ticari işletmenin Aralık 2018 olacağı öngörülmektedir. Yani santralin ticari olarak işletme alınması ancak inşaatın başlamasından 13 yıl sonra mümkün olabilecektir. Normalde 6 yıl olması gereken yapım sürecinin 7 yıl uzaması hiç kuşkusuz ciddi mali kayıplara (hem yatırım maliyeti hem de üretilmeyen elektriğin maliyeti) neden olmakla beraber birey, toplum ve çevrenin nükleer güvenlik açısından güvence altına alınması esastır. Olkiluoto projesindeki zarar şimdiden yaklaşık **3,5 milyar Avroyu** bulmuştur.

Geçmişte ÇNAEM yerleşkesiyle ilgili imar ve mülkiyet sorunları ile 1999 yılından sonra daha fazla dikkat edilmesi gereken bir husus olan deprem riski, TR-2 reaktörüyle ilgili olarak tekrar açılmalı mı yoksa kapatılmalı mı tartışmalarının yanında lisanslama sürecinin

uluslararası standartlara uygun olarak yürütülebilmesini temin etmek üzere daha yoğun ama zaman alan bir çalışma sürecini de gündeme getirmiştir. ÇNAEM'deki personel yetersizliği de sorun olmuş ve geçmişte uzmanlık isteyen güvenlik analiz raporunun yazılmasının aksamasına neden olmuştur. Ancak TR-2 konusu son 20 yılda TAEK yönetiminin her zaman gündeminde olmuştur. TAEK Başkanlığınca TR-2 reaktörünün ülkemiz için önemi ve gerekliliği yönünde oluşturulan kararlılık sonucunda reaktörün deprem analizleri yapılarak reaktörün deprem bakımından güçlendirilmesi çalışması 2013 yılında gerçekleştirilmiştir. TAEK Başkanlık Makamınının 11.11.2015 tarih ve 58702 sayılı yazısı ile oluşturulan Çalışma Grubu tarafından, TR-2 reaktörünün lisanslanması sonrasında yeniden işletmeye alınması kapsamında ülkemiz öncelikleri temelinde, 2002 yılında THALES (Fransa), 2014 yılında INVAP (Arjantin) ve 2014–2015 yıllarında CEA (Fransa)'ya hazırlatılan rapor ve dokümanlar da göz önüne alınarak, reaktörde yapılması gereken çalışmalar için bir yol haritası hazırlanmıştır. Bu yol haritasına göre; önce lisanslama çalışması bitirilecek, sonra ülkemizdeki ihtiyaca göre radyoizotop üretim planlaması yapılacak, TR-2 reaktörünün tanıtımına yönelik çalışmalar tamamlanacaktır. TAEK Başkanlığının ortaya koyduğu plan ve programa göre TR-2 reaktörünün ulusal nükleer altyapımıza yeniden kazandırılması öncelikli hedeflerdendir.

2690 sayılı Kanununun “Görev, Yetki ve Sorumluluklar” başlıklı 4 üncü maddesinin e) fıkrasında Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun nükleer güvenlik ile ilgili olan görevleri “Nükleer güç ve araştırma reaktörleri ve yakıt çevrimi tesislerinin yer seçimi, inşaat, işletme ve çevre güvenliği ile ilgili her türlü onay, izin ve lisansı vermek; gerekli inceleme ve denetimi yapmak, izin ve lisansa uyulmayan hallerde işletme yetkilerini sınırlamak; verilen izin veya lisansı geçici veya sürekli olarak iptal etmek ve bu tesislerin kapatılması için Başbakan'a öneride bulunmak. Bu amaçlarla gerekli teknik mevzuat, tüzük ve yönetmelikleri hazırlamak.” şeklinde verilmiştir.

Yine 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanununun “İhtisas Daireleri, Genel Sekreterlik Kuruluş ve Görevleri” başlıklı 8 inci maddenin a) fıkrasında Nükleer Güvenlik Dairesinin görevleri “Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen görevlerden; nükleer güvenlikle ilgili olanları yerine getirmek, nükleer tesislerin yer seçimi, inşaat, sistem mühendisliği, hizmete alma, işletme, fiziksel korunma konuları ile radyasyondan korunma, nükleer madde güvenliği ve denetimi, çevre güvenliği hizmetlerini ve diğer ilgili görevleri yapmak.” şeklinde belirlenmiştir.

Bir nükleer tesisin kurulup işletilebilmesi için belirli bir lisanslama sürecinden geçmesi gerekmektedir. “18/11/1983 tarihli Nükleer Tesislere Lisans Verilmesine İlişkin Tüzük” ün altıncı Maddesine göre Nükleer tesis kurmak ve işletmek için Kurumdan lisans almak zorunludur. Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun en önemli görevlerinden birisi çalışanların, halkın ve çevrenin nükleer enerjinin ve radyasyon kaynaklarının kullanımından kaynaklanabilecek olan iyonlaştırıcı radyasyonun olası zararlı etkilerinden korunmasını garanti altına almaktır. Bu kapsamda Kurumumuz güvenlik ve emniyet ile ilgili düzenleyici ve denetleyici faaliyetler yürütmektedir. TAEK’in düzenleyici ve denetleyici faaliyetlerinden olan lisanslamanın amacı; sorumlu kurucu veya işleticinin nükleer santralda nükleer güvenliğin ve emniyetin tam olarak sağlanması için yer seçimi aşamasından başlayıp tesisin kapatılarak sökülmesine kadar geçen bütün aşamalarda mevzuatın şart koştuğu tüm önlemleri aldığını, kalite ve güvenlik standart ve kurallarına uyduğunu garanti altına almaktır. TAEK’in lisanslama görevi her başvurunun lisans ile sonuçlanacağı bir hizmet olarak değil, ancak mevzuatta belirtilen bütün gereklilikler yerine getirildiğinde ve nükleer güvenlik ve emniyetin sağlandığından emin olduğunda tamamlanacak bir işlem olarak değerlendirilmelidir. Lisans verilerek kurulan ve işletilen tesisler de nükleer güvenlik ve emniyetin sağlanmaya devam edildiğinin teyit edilmesi maksadıyla işletme ve sonraki aşamalarda da TAEK’in denetim altında tutulmaktadır.

“18/11/1983 tarihli Nükleer Tesislere Lisans Verilmesine İlişkin Tüzük” ün 4 üncü Maddesine göre Nükleer tesislere lisans verilmesi hizmetleri;

1. Başkan yardımcıları arasından Kurum Başkanının önerisi ve Başbakanın onayıyla görevlendirilen Nükleer Güç ve Güvenlik Başkan Yardımcısı,
2. Nükleer güvenlik ve lisanslama konularında yardımcı olmak üzere kurulan Nükleer Güvenlik Danışma Komitesi,
3. Nükleer Güvenlik Dairesi tarafından yürütülür.

Lisanslama işlemi Tüzükte belirlenen aşamalardan oluşur ve Kurucunun lisans/yetki alabilmesi için her aşama öncesinde, başvuru ile birlikte ulusal mevzuatta ayrıntıları verilen teknik bilgi ve dokümanları TAEK'e sunması gerekmektedir. Genelde, "Güvenlik Analizi Raporu" adı verilen bir rapor şeklinde sunulan bu bilgi ve dokümanlarda; nükleer tesiste mevzuata uygun olarak alınan tüm önlemler, uygulanan tüm standart ve kurallar ile o aşamada uygulanmak üzere hazırlanan tüm programlara ilişkin detaylı analiz ve bilgiler yer alır.

Nükleer Güvenlik Dairesi her aşamada verilen raporları gözden geçirip değerlendirir ve Nükleer Güvenlik Danışma Komitesinin görüşlerini de alarak Nükleer Güvenlik Başkan

Yardımcısına sunulmak üzere bir değerlendirme raporu hazırlar. Başkan Yardımcısı, değerlendirme raporunun sonuçlarını ve yapılan çalışmaları belirten bir raporu Kurum Başkanına verir. Kurum Başkanı, değerlendirme raporunu Başkan Yardımcısı tarafından düzenlenen raporla birlikte Atom Enerjisi Komisyonunun ilk toplantısına götürür. Atom Enerjisi Komisyonu değerlendirme raporunu yeterli bulmazsa, yeniden incelenmek üzere Kurum Başkanlığına geri gönderilebilir; gerektiğinde çağıracağı uzmanların görüşünü alır ve kararını verir.

Görüleceği üzere TAEK lisanslama faaliyetlerinde Nükleer Güvenlik Danışma Komitesi ve Atom Enerjisi Komisyonu gibi konusunda yetkin bağımsız bilim adamları, akademisyenler ve ilgili Bakanlık mensuplarından oluşturulmuş Komite ve Komisyonlar ile çalışmaktadır. Bir nükleer tesise lisans verilebilmesi için TAEK'in ilgili birimlerinin ve bu bağımsız Komite ve Komisyonun aynı fikirde olması gerekmektedir.

ÇNAEM'de yer alan TR-2 Araştırma Reaktörü 1986-1995 tarihleri arasında Kurum Başkanlığı'nca verilmiş olan 1986 tarihli "Tam Güçte Çalışma İzni ve İşletme Lisansı"na dayanarak 5 MW güçte çalıştırılmış, reaktörde radyoizotop üretimi ve deneysel çalışmalar gerçekleştirilmiş, bu süre içerisinde ihtiyaç duyulan yeni yakıt yüklemeleri Kurum Başkanlığı iznine dayanarak gerçekleştirilmiştir.

İlk defa ODTÜ tarafından 1984 yılında yapılan bir çalışmayla gündeme gelen TR-2 Araştırma Reaktörü binasının güçlendirilmesi ile ilgili hususları da dikkate alınarak 1987 yılında bir güçlendirme projesi hazırlanmış ancak bu proje o zaman gerçekleştirilmemiştir.

14.7.1995 tarihinde ÇNAEM'e "Reaktör binası ve sistemlerinin güvenliğinin artırılması amacıyla gerekli incelemelerin yapılması, bunun sonucuna göre mühendislik önlemlerinin alınması ve tadilat yapılması ve bu işlemler sonuçlanıncaya kadar TR-2 reaktörünün durdurulmasına karar verilmiştir" ifadesinin yer aldığı Atom Enerjisi Komisyonu kararı iletilmiş ve bu hususlar yerine getirildikten sonra bunların sonuçlarını içeren Güvenlik Analizi Raporu (GAR)'u hazırlanması ve hazırlanacak GAR'ın sonucuna göre TR-2 reaktörünün lisans işleminin sonuçlandırılmasına karar verilmiştir.

1999 tarihine kadar Kurum uzmanları ve bağımsız uzmanlar reaktörün depreme dayanıklılığı hakkında birçok çalışmalar gerçekleştirmiş ancak fikir ayrılıkları nedeni ile nihai bir sonuca varılamamıştır. Bunun üzerine reaktör binasının depreme dayanımının saptanması amacıyla Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın desteğiyle TUR/9/014 Teknik İşbirliği projesi

başlatılmıştır (1999) ve proje Şubat 2002’de tamamlanmıştır. Bu proje sonunda TR-2 Reaktör binasının sismik değerlendirilmesini içeren bir rapor düzenlenmiş ve bu raporunun içeriği TR-2 Araştırma Reaktörünün o zamanki Güvenlik Analizi Raporunda kullanılmıştır. NGD tarafından yapılan değerlendirmelerde reaktör binasının sismik güçlendirme uygulaması yapılmadan lisanslanamayacağı sonucuna varılmıştır.

2002 yılında yukarıda bahsedilen uluslararası proje baz alınarak bir güçlendirme projesi daha hazırlanmış ancak bu proje de uygulanmamıştır. Bu süre zarfında reaktörün işler durumda tutulması için gerekli olan tüm bakım onarım ve personel yeterliliği sağlamak üzere çalışmaları sürdürülmüş ve tesisi işler durumda tutmak üzere reaktörün güvenli bir şekilde çalıştırılabileceği öngörülen 300 kW’lık düşük güçte çalışma izni için başvurulmuş ve Nükleer Güvenlik Dairesinin uygun görüşü ile reaktör için düşük güçte çalışma izni alınmıştır.

2011 yılına kadar reaktörler ilgili ekipman yenilemeler dahil bir takım çalışmalar yapılmış, Güvenlik Analizi Raporu yeniden yazılmış ve Nükleer Güvenlik Dairesi tarafından bu raporlar değerlendirilmiş, eksik bulunan hususlar ÇNAEM’e iletilerek eksikliklerin giderilmesi istenmiş, bu eksikliklerin büyük çoğunluğu ÇNAEM tarafından tamamlanmıştır. TR-2 reaktörü ile ilgili en önemli güvenlik hususu olan TR-2 reaktör binasının depreme dayanıklılığı ile ilgili ise 2011 yılına kadar önemli bir gelişme yaşanmamıştır.

Bu arada, ABD ile yapılan ikili anlaşma uyarınca kullanılmakta olan yüksek zenginlikte yakıtlar 2009 (Aralık) yılında ABD ye gönderilmiş, yerine reaktörü işletmeye yeterli miktarda düşük zenginlikte yeni yakıtlar alınmıştır. Yeni yakıtların reaktöre yüklenmesi ve reaktörün işletilmesi için yapılan değerlendirmeler sırasında reaktör binasının güçlendirilmesi hususu bir yeniden masaya yatırılmıştır.

2011 yılında TR-2 reaktörünün tam güçte güvenli bir şekilde işletilebilmesi için reaktör binasının güçlendirilmesi kararı alınmış, bu konuda çalışmalara başlanmıştır. Çalışmalar gerekli güvenlik şartlarını sağlayacak şekilde tahkim projesi hazırlanması, tahkim projesinin düzgün bir şekilde uygulanması, uygulanan proje sonucunda göre Güvenlik Analizi Raporu’nun güncellenmesi şeklinde yürütülmüştür.

Bu kapsamda ÇNAEM yeni bir güçlendirme projesi yaptırmaya karar vermiş bunun için 2011 yılında Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsünden danışmanlık hizmeti almıştır. Bu danışmanlık hizmeti çerçevesinde 2011 yılında ihaleyle bir firmaya yeni bir güçlendirme

projesi yaptırılmıştır.

TR-2 reaktörü binasının güçlendirme çalışmalarının uygulanmasına yapılan ihale ile 2012 yılının Aralık ayında başlanmış ve bu kapsamda Nükleer Güvenlik Dairesi tarafından yerinde denetimler ve incelemeler yapılmıştır. Yapılan inceleme ve denetimlerde elde edilen bulgular ÇNAEM'e iletilmiştir. Ayrıca ÇNAEM ilgilileri ile NGD uzmanları arasında müteaddit defalar teknik toplantılar yapılarak güçlendirme çalışmaları ve sonrasında güncellenerek NGD'ye sunulacak Güvenlik Analizi Raporu ile ilgili görüş alışverişinde bulunulmuştur. Reaktör binasının güçlendirilmesi ile ilgili uygulama çalışmaları Haziran 2013'te tamamlanmıştır.

Güçlendirme projesinin uygulaması sırasında zorunlu sebeplerden dolayı sökülen veya değişiklik yapılan sistem ve bileşenlerin yenilenmesi ve çalışır hale getirilmesi için çalışmalara 2013 yılında başlanmış, çalışmalar büyük ölçüde tamamlanmış, olup bir kısmı halen devam etmektedir. Bunların başlıcaları, reaktör binası ve kontrol odası yangın uyarı ve söndürme sistemleri, su deposu, dış yangın söndürme hatları, ikinci devre soğutma kanalları ve pompa odası ve çevre düzenlemesidir.

Güçlendirme çalışmaları tamamlandıktan sonra güncellenecek olan Güvenlik Analizi Raporunun uygunluğu ile ilgili ÇNAEM tarafından Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'ndan (IAEA) uzman görüşü alınmış ve Güvenlik Analizi Raporu güncellenmesi tamamlanarak 27.10.2015 tarihinde Nükleer Güvenlik Dairesine sunulmuştur. Nükleer Güvenlik Dairesi raporu ve ekindeki teknik dokümanları detaylı bir şekilde değerlendirerek tespit ettiği bulgularını ÇNAEM'e 12.01.2016 tarihinde iletmıştır. Geline nokta ÇNAEM Güvenlik Analizi Raporunun olması gerektiği gibi tahkim projesinin sonuçlarını tam olarak yansıtması ve nükleer güvenliğin sağlandığını göstermesi açısından tespit edilen eksikleri tamamlama aşamasındadır. Bu eksikler tamamlandığında Nükleer Güvenlik Dairesi'ne tekrar sunulacak olan Güvenlik Analizi Raporu uygun ve yeterli bulunursa TR-2 için Yakıt Yükleme ve Deneme İşletmelerine Başlama İzni verilecektir. Daha sonra süreç Nükleer Tesislere Lisans Verilmesine İlişkin Tüzük'te tanımlandığı şekilde devam edecektir.

Sonuç olarak; ÇNAEM'de bulunan TR-2 Araştırma Reaktörünün işletilmesine karar verilmiş, bu kapsamda alınması gereken önlemler belirlenmiş olup bu önlemlerden en önemlisi olan reaktör binasının depreme karşı güçlendirilmesi hususu ile ilgili çalışmalara yoğun bir şekilde 2011 yılında başlanmıştır. Süreç her birisi önemli çalışmalar gerektiren

proje hazırlanması, projenin uygulanması, Güvenlik Analizi Raporu'nun ÇNAEM tarafından güncellenmesi ve Nükleer Güvenlik Dairesi tarafından değerlendirilmesi şeklinde yürütülmektedir. Tesisin, tesiste çalışanların, tesis çevresinde yaşayanların ve tesis çevresinin herhangi bir zarar görmeden işletilebilmesini temin etmek amacıyla yürütülen bu faaliyetler mevzuata uygun olarak yürütülmektedir. Ayrıca 2002 yılından itibaren alımı yapılan mal veya hizmetlerden demode olan veya kullanım dışı kalan herhangi cihaz veya bileşen yoktur. Reaktörün işletmeye alınması ile birlikte bu bileşen veya cihazlar kullanılacaktır.

2) SANAEM'de bulunan TAEK Proton Hızlandırıcısı Tesisi (TAEK-PHT) ile ilgili olarak bulguda işaret edilen tespitlerle ilgili görüşlerimiz aşağıda sunulmaktadır:

TAEK ile Neptün Dizayn Grafik Tasarım & Quality Academia Eğitim ve Danışmanlık–Deniz Edik Firması arasında, TAEK-PHT için Sağlık Bakanlığında üretim yeri izni ve ürün ruhsatları ile Türk Standartlar Enstitüsü'nden TS EN ISO 9001 belgesi almak için hizmet alımı sözleşmesi **17.05.2013** tarihinde imzalanmıştır. Bulguda, **“Türkiye’de ilk defa kurulan bir tesisle ilgili hizmet alınacak firmanın bu işte deneyimli olmasının önemi tartışmasıdır. Ancak, doğrudan temin yöntemi uygulandığından söz konusu firmadan iş deneyim belgesi de istenmemiştir”** denilmektedir.

Söz konusu hizmet alımı için SANAEM Müdürlüğü tarafından; Piyasa Fiyat Araştırma Komisyonu, Teknik Değerlendirme Komisyonu ve Muayene Kabul Komisyonu 24/09/2012 tarihinde kurulmuştur. Hizmet alımı işi için 5 firma teklif vermiştir. Teknik Değerlendirme Komisyonu tarafından 31.10.2012 tarihinde tutulan tutanakla, istekli firmalardan son 5 yılda gerçekleştirilmiş farmasötik veya radyofarmasötik alanında İyi İmalat Uygulamaları (GMP) Danışmanlık Hizmeti faaliyetleri ile hizmetin verildiği firma ve irtibat kurulacak kişilerin iletişim bilgilerini içerir belgelerin istenmesine karar verilmiştir. Firmaların gönderdikleri iş deneyim belgelerinin Komisyonca incelenmesi sonucunda Neptün Dizayn Grafik Tasarım & Quality Academia Eğitim ve Danışmanlık–Deniz Edik Firmasının radyofarmasötik ve farmasötik alanında 3 yurt dışı referansının yanı sıra Bayer, Mikrojen İlaç ve DEVA İlaç firmaları ile yaptığı çalışmaları içeren referanslarının mevcut olduğu 8/11/2012 tarihli tutanakla tespit edilmiştir.

Sonuçta, TAEK Ar-Ge İhale Esaslarının 23/e maddesine göre doğrudan temin yöntemi uygulanan söz konusu hizmet alımı için SANAEM tarafından istekli firmalardan referans (iş deneyimi) belgeleri istenmiştir. Böylesine özellikli bir tesis için alınacak hizmette aksi söz

konusu olamazdı. Ülkemizde TAEK-PHT benzeri bir tesis yoktur ve üretilen 5 ürünün 4'ü ülkemizde sadece bu tesiste üretilmektedir. Bu nedenle ülkemizde böyle bir tesis için hizmet alımı yapılacak firma sayısı son derece kısıtlıdır. SANAEM hizmet alımında azami özeni göstererek mevcut en iyi firmadan hizmetin satın alınması gayreti içinde olmuştur. Bu konuya 13. Bulguya verilen cevapta da değinilmiştir.

Bulguda, **“Kurum tarafından alınan cihaz ve amaç belli olduğuna göre ve Türkiye’de bu hususlarda en deneyimli ve yetkin personel Kurumda olduğuna göre esasında Kurum herhangi bir danışmanlık hizmetine ihtiyaç duymamalıydı. Danışmana ihtiyaç duyulduğunda da bu işte deneyim sahibi olan bir hizmet sunucundan hizmet alınmalıydı. Sağlık Bakanlığınca yapılan denetimde bulunan eksiklikler Danışmanlık hizmetinin yeterli olmadığını göstermektedir”** denilmektedir.

TAEK-PHT ülkemizde ilk defa kurulan bir tesistir ve bu tesis TAEK’in de ilk defa deneyimlediği bir teknolojiyi içermektedir. Tesiste bulunan radyofarmasötik laboratuvarlarındaki üretim ve kalite kontrol süreçleri ile hasta dozu olarak dağıtımı kısmen sadece ÇNAEM’de 80’li ve 90’lı yıllarda deneyimlenmiştir ve SANAEM’de bu alanda ilk çalışmalar TAEK-PHT ile başlamıştır. ÇNAEM’deki bilgi ve deneyimin reaktör bazlı radyoizotoplardan oluştuğu ve ülkemizde düşük enerjili hızlandırıcılarda sadece FDG üretimi yapıldığı düşünülürse, TAEK-PHT’de üretilen radyoizotop ve radyofarmasötik üretiminde gerek SANAEM’de ve ÇNAEM’de gerekse de ülkemizde herhangi bir deneyimin olmadığı anlaşılır. TAEK, 2690 sayılı Kanun 4. Maddesi (a) bendi gereğince nükleer teknoloji alanında ülkemizde öncülük yapmakla yükümlüdür. Bu nedenle TAEK-PHT’de personelimizin bilgi ve deneyimi tesisin kurulma aşamasında ve deneme üretimleri sürecinde oluşmuştur. Bugün tesisteki personel, hem ileri teknoloji ürünü hızlandırıcıyı işletebilmekte hem de 5 ürünü üretip kalite kontrolünü yapabilmektedir. Sonuçta, SANAEM’in Sağlık Bakanlığından alınması gerek izin ve ruhsatlar için danışmanlık hizmeti alması kaçınılmazdı ve aksi bir karar tesisin Sağlık Bakanlığı izni alması ve ürünlerin ruhsatlandırılması sürecini çok riske sokabilirdi. Yakın bir gelecekte, hiç kuşku yok ki, tesisimizdeki personelimiz ülkemizde kurulabilecek benzer büyük tesisler için danışmanlık yapacak düzey gelecektir. Ancak bugün itibarıyla Sağlık Bakanlığı tarafından titizlikle yürütülen denetimlerden geçmek için hem öğrenme süreci yaşanmakta hem de denetim bulgularının gereğini hızlı biçimde yerine getirmek için üstün bir çaba içinde çalışılmaktadır. **Danışmanın yeterliliğinin ölçüsü sadece Sağlık Bakanlığı denetimlerinden geçmek değildir.** Zira Sağlık Bakanlığı kural koyucu ve

denetleyici olarak her zaman eksiklikler veya uygunsuzluklar bulabilir. Burada denetçinin deneyimi ve rolü önemlidir. Bazen danışmanın dünya pratiğinden verdiği bir öneri denetçi tarafından kabul görmeyebilmektedir, ancak son söz her zaman denetçininindir. Unutulmamalıdır ki, denetçinin bulgularının tartışılmasında nesnel ölçütler içinde itiraz etmek ve denetçiyi ikna etmek mümkündür. Ancak Sağlık Bakanlığı deneticileri danışmanın denetim sırasında hazır bulunmasını istememektedirler. Bu nedenle bazen denetçinin bir bulgusuna karşı argüman geliştirilmesinde personelimizin zorlandığı da olmaktadır ve bunu da doğal karşılamak gerekir. Danışman ülkemizdeki ve dünyadaki uygulamaların ışığında tesiste hizmet vermektedir. Ancak GMP konusunda her ülkede farklı eğilimler ve çözüm metotları da olmaktadır. GMP esas olarak bir rehber dokümandır ve revize olmaktadır. Bu itibarla danışmanın belirlediği bir çözümün bazen denetçiler tarafından kabul görmemesi de mümkündür.

Bulguda, “**bu süreçler devam ederken proton hızlandırıcısı üretim için çalıştırılmamış, garanti süresi dolmuş, ücretli bakım sözleşmesi sona ermiştir**” denilmektedir.

TAEK-PHT'nin bugüne kadar üretim için çalıştırılmadığı doğru değildir. Aşağıdaki tabloda tesisin üretim için çalıştırıldığı süreler her ürün için ayrı olmak üzere verilmektedir:

ÜRETİM	IŞINLAMA SAYISI	TOPLAM IŞINLAMA SÜRESİ (dk.)	TOPLAM IŞINLAMA AKIMI (μ As)
F-18 üretimi	100	4585	2664,2
I-123 üretimi	23	2073	1776,4
Tl-201 üretimi	8	957	2550,6
In-111 üretimi	3	135	426,3
Ga-67 üretimi	5	750	1820
TOPLAM	139	8500	9237,5

Tesisteki cihazların garanti süresinin dolmasıyla tesiste üretilen ürünlerin ruhsatlandırılması arasında bir bağlantı yoktur. Garanti süresi, bir cihazın kullanılması ile

imalat hatalarına karşı güvence sağlanması için önemlidir. Tesiste bulunan tüm cihazlar ve sistemler garanti süresi içinde hem kabul testleri aşamasında kullanılmış hem de deneme üretimleri yapılarak garantiden kaynaklanan teminatlardan yararlanılmıştır. Garanti süresi bitiminde ise yapılan bakım sözleşmeleri ile tesisteki ana sistemlerin sağlıklı olarak işlevsel kalması sağlanmış ayrıca bakım sözleşmelerindeki acil durum müdahale hakkımız da gerektiğinde kullanılmıştır.

Sonuç olarak:

1) Kurum tarafından yapılan açıklamada ÇNAEM’de bulunan TR-2 Araştırma Reaktörünün işletilmesine karar verilmiş olduğu, bu kapsamda alınması gereken önlemlerin belirlendiği, tesisin, tesiste çalışanların, tesis çevresinde yaşayanların ve tesis çevresinin herhangi bir zarar görmeden işletilebilmesini temin etmek amacıyla bu faaliyetlerin mevzuata uygun olarak yürütülmekte olduğu ifade edilmiştir. Ancak 31.12.2015 tarihi itibarıyla TR-2 Araştırma Reaktörüne TAEK tarafından işletme lisansı verilememiş ve bu reaktör TAEK tarafından işletmeye de alınamamıştır.

2) Kurum tarafından yapılan açıklamada; “SANAEM tarafından kurulan Teknik Değerlendirme Komisyonu tarafından istekli 5 firmadan referansları ve iletişim bilgileri istenmiş ve Neptün Dizayn Grafik Tasarım & Quality Academia Eğitim ve Danışmanlık–Deniz Edik Firmasının radyofarmasötik ve farmasötik alanında 3 yurt dışı referansının yanı sıra Bayer, Mikrogen İlaç ve DEVA İlaç firmaları ile yaptığı çalışmalarını içeren referanslarının mevcut olduğu 8/11/2012 tarihli tutanakla tespit edilmiştir.” Denilmektedir. Anılan Esasların 13.b.2’inci maddesinde “İsteklinin ihale konusu iş veya benzer işlerde; son beş yıl içinde kamu veya özel sektörde sözleşme bedelinin en az % 70’i oranında gerçekleştirdiği veya denetlediği veyahut yönettiği, İdarece kusursuz kabul edilen ihale konusu alım veya benzeri işlerle ilgili deneyimini gösteren belgeler” in istenebileceği öngörülmüştür. Haliyle isteklilerden iş deneyim belgesi istenmemiştir ve isteklilerin verdiği belgeler de iş deneyim belgesi değildir.

Kurum tarafından yapılan açıklamada “İdare ve danışmanın görevlerini yapmadıkları sonucuna nereden varıldığı bulgudan anlaşılamamıştır.” Denilmektedir. Bu sonuca danışman firmayla bağitlanan sözleşmenin; 17/05/2014 tarihinde bitmesi gerekirken üç kez idareden kaynaklanan sebepler gerekçe gösterilmek suretiyle süre uzatımı verilerek en son 31/12/2016 tarihine kadar ötelenmesi sebebiyle ulaşılmıştır.

Diğer taraftan Sağlık Bakanlığının denetim ve raporlama süreci 25 ayı bulmuştur. Söz konusu 25 aylık sürenin geçirilmesinde Sağlık Bakanlığının kusuru yoksa ya yüklenici yada İdare kusurlu olmalıdır. Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen raporlarda tespit edilen eksikliklerin İdareden kaynaklandığı kabul edilse dahi Danışman firmanın bunları önceden öngörmesi ve İdareyi uyarması gerekirdi. Ancak mevcut bilgi ve belgelerden Danışman firmanın bu görevi yerine getirdiği sonucuna ulaşılamamaktadır.

Kurum tarafından yapılan açıklamalarda; PHT'nin üretim için çalıştırıldığı, Tesisteki cihazların garanti süresinin dolmasıyla tesiste üretilen ürünlerin ruhsatlandırılması arasında bir bağlantı olmadığı, tesiste bulunan tüm cihazlar ve sistemler garanti süresi içinde hem kabul testleri aşamasında kullanıldığı, deneme üretimleri yapılarak garantiden kaynaklanan teminatlardan yararlandığı, garanti süresi bitiminde yapılan bakım sözleşmeleri ile tesisteki ana sistemlerin sağlıklı olarak işlevsel kalmasının sağlandığı ayrıca bakım sözleşmelerindeki acil durum müdahale hakkının da gerektiğinde kullanıldığı ifade edilmiştir. Ancak bulguda da ifade edildiği üzere TAEK-PHT; kanser, nörolojik hastalıklar, beyin fizyolojisi ve patolojisi ile koroner arter hastalığı gibi pek çok hastalıkta teşhise yönelik olarak kullanılan iyot-123, flor-18 (FDG), indiyum-111, galyum-67, talyum-201 ve bu radyoizotoplardan radyofarmasotiklerin üretilmesi, radyofarmasotiklerin kalite kontrolü ve hasta dozu olarak dağıtımı ve ayrıca nükleer alanda araştırma ve eğitim faaliyetlerinde bulunmak üzere kurulmuştur. 31.12.2015 tarihi itibarıyla Kurumun gelirleri arasında söz konusu ürünlerin satışına yönelik bir tutar tespit edilememiştir. Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Denetim Hizmetleri Başkanlığınca Kurumda yapılan denetimler sonucunda düzenlenen iki raporda tespit edilen toplam 33 maddede ifade edilen eksiklikler sebebiyle tesiste "GMP-GRP şartlarında tıbbi kullanıma yönelik 18F radyoizotopu ve 18FDG (Floro Deoksi Glikoz) radyofarmasotiği üretimi yapılamayacağı kanaatine varıldığından PHT tarafından sağlık kurumlarının ihtiyacını karşılamaya yönelik üretim yapılmamıştır.

Öneri:

Kurumun TR-2 Araştırma reaktörünü lisanslayamadığı ve buna bağlı olarak da TAEK tarafından işletilemediği böylece yasal görevin yerine getirilemediği, Proton Hızlandırıcı Tesisinin üretime yönelik kullanmak için gerekli bütün izin ve ruhsatların 31.12.2015 tarihi itibarıyla alınmadığı ve bu tarih itibarıyla kamu kaynaklarının öngörülen amaç, hedef, kanunlar ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olarak kullanılmadığı görüldüğünden TAEK'in kurumsal yapısının yeniden değerlendirilmesinin uygun olacağı, düşünülmektedir.

BULGU 5: Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna Yönelik Olarak 4734 sayılı Kanunun İstisnalar Kapsamında Yapılan Düzenlemenin Amacına Uygun Kullanılmaması

"Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Tarafından, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar"ın amacına uygun olarak kullanılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun istisnaları düzenleyen 3'üncü maddesinin (f) bendinde ulusal araştırma geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımlarının bu Kanuna tâbi olmadığı hüküm altına alınmıştır.

İfade edilen (f) bendi 20/11/2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunun 1'inci maddesi ile *"Ulusal araştırma-geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları ile finansmanının tamamı Kanun kapsamındaki bir idare tarafından karşılanarak elde edilen sonuçların bu idare tarafından sadece kendi faaliyetlerinin yürütülmesinde faydalandığı haller hariç, her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımları,"* şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Bu bent gereğince yapılacak uygulamaları belirlemek üzere "Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Tarafından, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar" 15.03.2005 tarih ve 2005/ 8630 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu esasların; 2'nci maddesinde;

"Bu Esaslar, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) Başkanlığı ile bağlı Merkez ve diğer birimleri tarafından Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (f) bendi kapsamında yürütülen tüm araştırma-geliştirme (AR-GE) projelerini kapsar." düzenlemesi yapılmıştır.

Diğer taraftan tanımlar başlıklı 4'üncü maddede;

"Araştırma projeleri: Konusu, kapsamı, süresi, özel şartları ve bedeli, Başkanlık, Merkez ve/veya diğer birimler ile araştırmayı talep eden kamu tüzel kişileri, gerçek kişi veya"

özel hukuk tüzel kişileri arasında imzalanan bir veya birden fazla sözleşme ile belirlenmiş ve/veya gelecekte talep olacağı beklentisiyle daha önce tamamlanmış ve yeni bilgiler üretilmesi, olayların bilimsel yorumlarının yapılması için bilimsel esaslara uygun olarak yapılan çalışmalar içeren veya gerçekleştirilmesi sıradan bir uygulama ile mümkün olmayıp kendine özgü bir yöntem geliştirilmesini gerektiren türden deney ve ölçüm içeren projeleri,” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu maddede yer alan “geliştirme projeleri” tanımı ise anılan esaslarda 19/08/2013 tarih ve 2013/5294 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yapılan değişiklikte;

“Geliştirme projeler: Yukarıda belirtilen özellikte bir veya birden fazla sözleşme ile belirlenmiş temel ve/veya uygulamalı araştırmalardan elde edilmiş sonuçlardan faydalı araç, gereç, malzeme, hizmet veya ürün, yöntem, süreç, sistem ve üretim teknikleri oluşturulması, teknolojik problemlerin çözümlenmesi veya mevcut teknolojilerin daha da geliştirilmesine yönelik veya teknoloji transferi ve veya adaptasyonu içeren projeleri ve nükleer teknoloji geliştirmekle doğrudan alakalı mevcut sistem ve tesislerin bakım –onarımı, güçlendirilmesi ve modernizasyonu ile nükleer madde ve nükleer tesisler ile tesisler ile radyoaktif madde ve radyasyon tesislerinin düzenlenmesi ve denetlenmesine yönelik projeler, faaliyetler ve bu kapsamdaki danışmanlık hizmetleri.” şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Yukarıda ifade edilen hükümlerin birlikte değerlendirilmesi halinde Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları anılan esaslar kapsamında temin edilebilir. Ancak yapılan uygulamalarda, İdarenin çeşitli birimleri 4734 sayılı Kanun çerçevesinde mal ve hizmet alımı ihtiyaçlarını; ihale usullerinden birisiyle karşılamak yerine Esaslardaki doğrudan temin yöntemiyle karşılama eğilimindedirler. Bu yöntemin kullanılmasında araştırma ve geliştirme projeleri tanımları olabildiğince esnetilmekte ve ihtiyaç gerekçeleri zorlama açıklamalarla geliştirme projeleri içine sokulmaya gayret edilmektedir. Sonuç olarak kanun koyucunun AR-Ge projelerinin özelliklerinden dolayı uygulayıcılara sağladığı kolaylıklar, amacına uygun olarak kullanılmamaktadır.

15.03.2005 tarih ve 2005/ 8630 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren esasların 23/e maddesine göre doğrudan temin usulüyle;

1) 05/03/2015 tarih ve 02/141 sayılı olurla Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılmak üzere 12

tonluk kamyon alımı,

2-) 23/12/2015 tarih ve 02/531 sayılı olurla proton hızlandırıcı tesisinde iş güvenliği açısından personeli korumaya yönelik 8 adet “güvenlik ayakkabısı” alımı,

3-) Tarihsiz 02/393 sayılı olurla idame ve bakım projesi kapsamında sera çatısında kramiyer dişli grubuna bilya flanş sabitleme yapımı,

4-) 15/12/2015 tarih ve 02/67503 sayılı olurla güvenlik duvarı yazılımı versiyon yükseltme ve yenilemesi,

5-) 18/11/2015 tarih ve 02/60803 sayılı olurla Başkanlık sanallaştırma projesi kapsamında; sanallaştırma sunucusu, yazılımı, merkezi depolama birimi, sanallaştırma anahtarı, ve yedekleme veri depolama sistemi alımı,

6-) 18/12/2015 tarih ve 19-493 sayılı olurla hava kabarcıklı körüklü zarf alımı,

7-) 13/05/2015 tarih ve 02-24537 sayılı olurla Başkanlık toplantı odası elektronik altyapı malzemesi alımı,

8-) 28/04/2015 tarih ve 02/139 sayılı olurla gümrük kapıları ve hurda tesislerinde kullanılmak/satılmak üzere radyasyon izleme sistemi üretmek için sarf malzemesi alımı,

9-) 03/05/2013 tarih ve 57991469-934.02 sayılı olurla TAEK Proton Hızlandırıcı Tesisi'nin belgelendirilmesi, üretim yeri izninin alınması ve radyofarmasötik ürünlerin ruhsatlandırılması kapsamında danışmanlık hizmet alımı,

10-) Akkuyu Nükleer Santrali inşaat lisansı başvuru belgelerinin değerlendirilmesine ilişkin teknik destek hizmeti alımı,

11-) 13/03/2015 tarih ve 02-101 sayılı olurla Kurum bünyesinde var olan tesis, bina ve laboratuvarlarda iyileştirmelerin yapılması projesi kapsamında idari binalarda bulunan 3 çay ocağına su arıtma sistemi kurulması,

İşleri yaptırılmıştır.

12-) 05/11/2015 tarih ve 02-57103 sayılı olurla phase array-tofd ultrasonik sistemi ve ekipmanları alım gerekçesinde; “Tahribatsız muayene alanında gelişin teknolojiyi takip etme, uyum sağlama, endüstriyel alanda ve nükleer santrallerde kullanılmak üzere ileri tahribatsız

muayene sistemi olan phase array-tofd ultrasonik sistemine ihtiyaç vardır.” denilmiştir. Ülkemizde henüz nükleer santral bulunmadığından alım gerekçesi uygun değildir.

Bu alımların 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda belirtilen usullere göre yapılması gerekir. Diğer taraftan 18/12/2015 tarih ve 869-68347 sayılı olurla TR-2 Araştırma reaktörü için radyasyon korunması sistemi alımı 4734 sayılı Kanunun 19’uncu maddesine göre açık ihale usulüyle ihale edilmiştir. Bu ihalenin sorunsuz olarak gerçekleştirilmiş olması İdarenin diğer alımları bir tarafa AR-Ge esasları kapsamında ihtiyaç duyulan mal ve hizmetleri dahi açık ihale usulüyle temin edebileceğini göstermektedir.

Ar-Ge faaliyetleri kapsamında olmayan mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanunun 18’inci maddesinde belirlenen ihale usulleri çerçevesinde temin edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında;

1) Bulguda sözü edilen kamyon, radyoaktif atık veya radyoaktivite bulaşmış malzemelerin taşınması ile Kurumumuz tarafından yürütülen çevresel radyasyon izleme faaliyetleri kapsamında yapılan analizler için ülke genelinde örnek toplama amacıyla satın alınmıştır. Söz konusu alım, nükleer teknoloji ve teknikler bağlamında TAEK Ar-Ge İhale Esasları kapsamında “geliştirme projeleri” tanımı içinde yorumlanmış ve aciliyeti nedeniyle söz konusu Esaslar çerçevesinde doğrudan temin ile yapılmıştır.

2) TAEK Proton Hızlandırıcı Tesisinde hızlandırıcı odası, güç besleme kabinlerinde güvenli çalışmayı sağlamak ve acil durumlarda müdahale etmek amacıyla iş güvenliği açısından personelin korunması için alınmış olup kullanılmaya başlanmıştır. Aciliyet nedeniyle TAEK Ar-Ge İhale Esasları kullanılmıştır.

3) SANAEM Nükleer Teknikler Bölümü Tarım Biriminde proje ve faaliyetlerinin yürütüldüğü İklimlendirme Hücresi çatısını dolu zararlarından korunmak üzere çatı konstrüksiyonu üzerine dolu seti yapılmıştır. Taşıyıcı profillerin oynar yataklı rulmanlarla acil olarak takviye edilmesi ve sistemin sağlıklı bir şekilde çalışması gerektiğinden söz konusu müdahale gerekmiştir. Aksi durumda dolu riski yüksek olan yerleşkemizde İklimlendirme Hücresinin camlarının kırılması ciddi maddi kayba neden olabilecektir. Ayrıca nükleer teknolojinin bir alt kırılımı olan nükleer tekniklerin uygulandığı İklimlendirme Hücresinde

yapılan tadilat, TAEK Ar-Ge İhale Esaslarında tanımlanan “geliştirme projeleri” tanımı içinde yer alan “sistem ve tesislerin güçlendirilmesi” kapsamına uygun olduğu değerlendirilmiştir.

4) 15/12/2015 tarih ve 02/67503 sayılı olurla güvenlik duvarı yazılımı versiyon yükseltme ve yenilenmesi,

Güvenlik duvarları kurum faaliyetlerinde oluşan verilerin kurum dışı saldırılardan korunması, veri akışının kontrollü olarak doğru yönlendirilmesini sağlar. Kurumumuzda Başkanlık ve bağlı merkezlerde; Bilişim ağını koruma, Kurum içinde Sunucu, PC ve Veritabanı gibi sistemlere erişim yönlendirme ve yetkilendirme, Kurum ile kurum dışı veri iletişimini yönlendirme gibi amaçlarla güvenlik duvarları kullanılmaktadır.

TAEK Çalışma Programında yer alan ilgili proje kodu A5.H4.F1 kapsamında Başkanlık ile Merkezlerde Nükleer, Nükleer Tesis, Radyasyon, Radyoaktif madde ve/veya Radyasyon teknolojileri vb. uygulama ve geliştirme ortamlarının iyileştirilmesi, güçlendirilmesi, modernizasyonu ve bilgi güvenliğinin sağlanması amacıyla Güvenlik Duvarı yazılımı versiyon yükseltme ve yenilemesi gerçekleştirilmiştir.

Bu sayede Kurumumuzda,

- Yurtdışında EURDEP altyapısına radyasyon verileri güvenli bir şekilde iletilebilmektedir.
- Mersin Akkuyu’da Nükleer santral projesi yüklenicisi firma ile güvenli video konferans altyapısı oluşturulabilmiştir.
- Kurumumuzdan özellikle Numune takip ve dozimetri gibi projelerinde hizmet alan firmaların güvenli olarak sorgulama yapılması sağlanabilmiştir.
- E-TAEK Hizmetleri Sisteminin güvenlik önlemlerinden biri sağlanmıştır.
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın Tek Pencere sistemine güvenli veri aktarımı yapılmaktadır.
- Kişisel ve kurumsal verilerin korunmasında kullanılmaktadır.
- Ulusal ve uluslar arası kurum kuruluşlarla güvenli veri bilgi paylaşımı yapılmaktadır.
- Kurum içi ve kurum dışı tüm veri alışverişleri güvenlik duvarları üzerinden yapılmaktadır.

5) Kurumumuzda kullanılmakta olan bilgi sistemleri uygulamaları, hazır programlar ve geliştirilmekte olan uygulama ve programlar Başkanlık sistem odasında bulunan fiziksel ve sanal sunucular üzerinde işletilmektedir. Bu sunucular ve ilgili veriler ise veri depolama birimlerinde tutulmaktadır.

Üzerinde sanal sunucuların işletildiği söz konusu sunucu ve depolama birimleri 2010 yılında alınarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu sistemler ekonomik ömrünü doldurmuştur.

Sunucuların güncel ve güvenilir olmaması, kapasitelerinin düşük olması, veri giriş/çıkış (I/O) hızlarının yetersiz olması sebebiyle gereken performans sağlanamamış, bu nedenlerle üzerinde yeni sanal sunucular oluşturmakta artık mümkün olamamıştır. Sistemde oluşacak bir arıza durumunda üzerinde çalışan sanal sunucuları ya da disklerde bulunan verileri kaybetme riski oluşmuştur.

Ayrıca sunucular üzerindeki işletim sistemleri ve sanallaştırma yazılımları donanımın desteklememesi nedeni ile güncelleştirilemez hale gelmiş, yedekleme yazılımı gibi başka yazılımlar ile uyumsuzluk göstermeye başlamış, ayrıca güvenlik açığı oluşturmaya başlamıştır.

Bu durum Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi çalışmalarında da BGYÖK (Bilgi Güvenliği Yönetim Komitesi) tarafından risk olarak kabul edilmiştir ve tedavisi için planlar dahiline alınmıştır.

Bunun yanı sıra Kurumumuzda kullanılan ve geliştirilen yeni uygulamalar için güncel ihtiyacı karşılayabilecek sunuculara ihtiyaç duyulmuştur. Ayrıca bu sunucuları barındıracak ve yedekleri tutabileceğimiz depolama ürünlerinin yenilenmesi de gerekmiştir.

Kurumumuzda e-TAEK Hizmetleri kapsamında kurum dışından müşterilere verdiğimiz hizmetler internet ortamında faturalandırılarak tahsil edilmektedir. Bu iş için bir sunucu tahsis edilmiştir. Ancak güçlü yedekli (cluster) yapıda sunuculara ihtiyaç duyulmuştur.

Kurumumuzda ayrıca elektronik belge yönetimi sistemi kurulması planlanmaktadır. Bunun için de sunucu ve depolama alanına ihtiyaç duyulmaktadır.

Tüm bu gereksinimleri karşılamak amacıyla sunucu ve depolama ünitelerini de kapsayan yeni bir sanallaştırma sistemi kurulması ve üzerinde çalışan yazılımların yenilenmesi gerekmiştir.

TAEK Çalışma Programında yer alan ilgili proje kodu : A5.H4.F1 kapsamında Başkanlık ve Nükleer ve Radyasyon teknolojilerinin uygulama ve geliştirme ortamlarının iyileştirilmesi, güçlendirilmesi, modernizasyonu ve bilgi güvenliğinin sağlanması amacıyla Sanallaştırma

Projesi kapsamında; sanallaştırma sunucusu, yazılımı, merkezi depolama birimi sanallaştırma anahtarı ve yedekleme veri depolama sistemi alımı gerçekleştirilmiştir.

Sanallaştırma sisteminde bulunan sunucularda:

- Nükleer Santral proje izleme programı sunucusu,
- Nükleer, Nükleer Tesis, Radyasyon, Radyoaktif madde ve/veya Radyasyon teknolojileri ile ilgili oluşturan tüm kurumsal veriler sanal dosya sunucusu üzerinde barındırılmaktadır.
- TAEK Yönetim Bilgi Sistemin'de, İnsan Kaynakları Sistemi (İKS), Kapı Geçiş Sistemi (KGS), Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS), Müşteri Takip Sistemi (MTS), Radyasyon Sağlığı ve Güvenliği Dairesi Otomasyon Sistemi, Elektronik Arşiv Sistemi, Numune Analiz Takip Sistemi (NUMA) uygulama sunucuları,
- Türkiye doğal radyasyon haritası verilerinin yayını yapan raporlama sunucusu,
- Kurumsal uygulamalara ait verilerin tutulduğu veri tabanına ait felaket kurtarma sunucusu,
- Tüm uygulama ve veri tabanı sunucularının performanslarının izlenmesi amacı ile kurulan performans izleme sunucusu,
- Tüm veri tabanlarının yedek verilerinin tutulduğu sunucu,

6)İyonlaştırıcı radyasyon ile çalışan kişilerin radyasyonun zararlı etkilerinde korunmasını sağlamak amacıyla ülke genelinde 4.000 kuruluşa TLD dozimetreler gönderilmektedir. Hava kabarcıklı körüklü zarf alımı ülke çapında sürdürülen dozimetri hizmetine yöneliktir. Acil alım gerektiğinden TAEK Ar-Ge İhale Esasları kapsamında satın alınmıştır.

7) Kurumumuzun özellikle Nükleer Güvenlik Dairesi'nin, Radyasyon Sağlığı ve Güvenliği Dairesi' ve Merkez Müdürlüklerini ilgilendiren uluslararası toplantılarında kullanılmak üzere hazırlanan toplantı salonunun elektronik alt yapısının kurulabilmesi için malzeme alımı yapılmıştır.

8)Sözü edilen sarf malzemeler, SANAEM tarafından gümrük kapıları ve hurda tesislerinde kullanılmak üzere plastik sintilasyon dedektörlerinin (Radyasyon İzleme Sistemi-RİS) üretimi için kullanılmaktadır ve nükleer teknolojiyle doğrudan ilgilidir. SANAEM'de RİS'lerin geliştirilmesi ve yazılımı konusunda çalışmalar sürdürülmektedir. TAEK Ar-Ge İhale Esaslarında belirtilen "geliştirme projeleri" tanımına uygun olduğu değerlendirilmiştir.

9) 10 ve 13 üncü bulgularda detaylı açıklama yapılmıştır.

10) 12.05.2010 tarihinde Ankara’da imzalanan, 15.07.2010 tarihli ve 6007 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan, 27.08.2010 tarihli ve 2010/918 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Akkuyu Sahası’nda Bir Nükleer Güç Santralinin Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma” ile Mersin ilindeki Akkuyu Sahasında bir nükleer santral inşa edilmesi için çalışmalar başlatılmıştır. Sinop ilimizde de ikinci bir nükleer güç santrali kurulması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Akkuyu Nükleer Santrali (ANS) için düzenleyici ve denetleyici kurum konumundadır. Ülkemizde bir nükleer tesisin kurulmaya başlanmasından önce, Kurumumuz tarafından,

- a) nükleer tesis kurulacak sahanın doğru seçildiğinden,
- b) nükleer tesis tasarımının dayanacağı saha özelliklerinin doğru tespit edildiğinden,
- c) nükleer tesis tasarımının seçilmiş olan sahanın özelliklerine uygun olarak yapıldığından,
- d) nükleer tesiste kullanılacak önemli ekipmanların uygun kalite standartlarında imal edildiğinden,
- e) nükleer tesisle ilgili inşa ve montaj faaliyetlerinin uygun şekilde gerçekleştirildiğinden,
- f) nükleer tesisin mevzuat hükümlerine ve lisans koşullarına uygun olarak işletildiğinden,
- g) nükleer tesisin işletim ömrü sonunda uygun şekilde söküldüğünden,
- h) nükleer tesisin işletimi sırasında çalışanların, halkın ve çevrenin iyonlaştırıcı radyasyonun olası etkilerine karşı korunduğundan,
- i) nükleer tesisin işletimi sırasında olabilecek acil durumlarla ilgili uygun tedbirlerin planlandığından ve gerektiğinde uygulandığından,
- j) nükleer tesisin işletimi sırasında ortaya çıkabilecek olan radyoaktif atıkların uygun bir şekilde yönetildiğinden

emin olmak için düzenleyici ve denetleyici faaliyetler yürütülür.

Bu faaliyetler kapsamında kurucu tarafından sunulan detaylı teknik raporlar yapılacak yetkilendirme veya denetim faaliyeti öncesinde Kurum tarafından değerlendirilir. Bu değerlendirmeler Kurucunun sunduğu belgelerdeki bilgilerin gözden geçirilmesi ve

değerlendirmesi ile bu belgelerde yer alan bazı analizlerin bağımsız bir şekilde tekrar edilmesi yöntemi ile doğrulanması şeklindedir. Bu değerlendirmeler sonucunda uygun bulunan başvurular için 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu yasası gereği lisans verilir ve ancak bu lisanslar alındıktan sonra bir nükleer tesis kurulmasına ve daha sonra işletilmesine başlanabilir.

Bu doğrulama işlemine temel teşkil eden belgeler ve güvenlik analizlerinin kapsamının çok geniş olması ve seçilen nükleer santral tipine göre büyük farklılıklar arz edebilmesi nedeniyle gözden geçirme ve değerlendirme süreci bu işlerde deneyimli düzenleyici kuruluşlar için bile uzun zaman almaktadır.

Ülkemizde ilk defa bir nükleer santral kurulduğu için bir nükleer santral ölçeğinde ilk kez yürütülecek bu düzenleyici gözden geçirme, değerlendirme faaliyeti için Kurumumuzda yeterli deneyime ve gerekli bütün teknik alanlarda yeterli sayıda uzman personele sahip olmadığından, ilk nükleer santralini lisanslayacak olan düzenleyici kurumlara Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun da tavsiye ettiği üzere, süreçte bir teknik destek kuruluşunun hizmetlerini kullanma kararı alınmış ve bu nedenle danışmanlık hizmet alımı için 4734 sayılı Kamu İhale Yasası Madde 20- de belirtilen "Belli İstekliler Arasında İhale Yöntemi" ile "Akkuyu Nükleer Santrali (ANS) İnşaat Lisansı Başvuru Aşamasında Düzenleyici Kontrole İlişkin Teknik Destek" ihalesi yapılmak üzere Ocak 2012 ayında hazırlıklara başlamıştır. Aynı zamanda ihale ilanı öncesi ilgili firmalara duyurular yapılarak bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. İlki 2012 yılında olmak üzere Kamu İhale Kanununun 20 nci maddesinde belirtilen "Belli İstekliler Arasında İhale Yöntemi" hükümlerine göre dört kez gerçekleştirilen ihale teknik deneyim gerekleri sebebiyle katılımcıların genellikle yabancı firmalar olmasından dolayı Kamu İhale mevzuatı gereği sunulması gereken bütün belgelerin en az üç istekli tarafından sunulmaması sebebiyle iptal edilmek durumunda kalmıştır.

Bu durumun hem lisanslamanın diğer aşamaları için hem de nükleer güç santralinin denetlenmesi için ilave danışmanlık hizmet alımlarında da aksamalar yaratacağından bundan sonra yapılacak olan danışmanlık hizmeti alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu mevzuatı çerçevesinde ihale edilmesinin zor olacağı değerlendirilmiş ve 15/03/2005 tarihli ve 2005/8630 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan "Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin esaslar"ın 4'ncü maddesinin Geliştirme Projeleri başlığı altına ve 12/10/2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak 2013/5294 sayılı Bakanlar

Kurulu kararı ile yürürlüğe giren, "...bakım-onarımı, güçlendirilmesi ve modernizasyonu ile nükleer madde ve nükleer tesisler ile radyoaktif madde ve radyasyon tesislerinin düzenlenmesi ve denetlenmesine yönelik projeler, faaliyetler ve bu kapsamdaki danışmanlık hizmetleri" hükümleri eklenmiştir.

Alım yöntemine ilişkin düzenleme sonrası "Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından "4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin esaslar"ın "Doğrudan Temin" başlığı altındaki 23/e maddesine göre satın alma hazırlık çalışmaları başlamıştır. Satın alınacak danışmanlık hizmeti önceki ihalelere katılmış tüm firmalara satın alma işlemi için davet mektupları, ilgili diğer yerli ve yabancı firmalara e-posta yoluyla ve ayrıca TAEK Web sitesinde açık olarak ilan edilmiştir. Satın alma her ne kadar doğrudan temin başlığı altında gerçekleştirilse de açık ihale yöntemine çok benzer bir yöntem ile gerçekleştirilmiş, sonuçta yetkin bir teknik destek kuruluşundan danışmanlık hizmeti almak üzere sözleşme imzalanmıştır.

Sonuç olarak; Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun en önemli görevlerinden birisi olan ve çalışanların, halkın ve çevrenin nükleer enerjinin kullanımından kaynaklanabilecek olan iyonlaştırıcı radyasyonun olası zararlı etkilerinden korunmasını hedefleyen düzenleyici ve denetleyici faaliyetlerini etkin ve sağlıklı bir şekilde yürütebilmesini teminen anılan danışmanlık hizmeti alınabilmiştir. Satın alma her ne kadar doğrudan temin işlemi altında gerçekleştirilse de amacın hasıl olması için açık ihale yöntemine çok benzer bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

11) SANAEM'de yürütülen faaliyetlerin büyük bölümü laboratuvar faaliyetleridir. Araştırma projeleri ve faaliyetler kapsamında yapılan rutin ölçüm ve analizlerde genellikle su, kimyasal işlem basamaklarında kullanılmaktadır. Bunun dışında laboratuvar temizliğinde de suya ihtiyaç bulunmaktadır. Laboratuvarlarda kullanılan suyun kalitesi analiz sonuçlarını etkileyebilmekte, suyun içindeki safsızlıklar cihaz arızalarını arttırmakta ve ek masrafa neden olabilmektedir. Bunun yanında, SANAEM'de insani amaçlarla tüketilen suyun sağlık açısından da standartlara uygunluğu sağlanmaktadır. Suyun yumuşaklığı kalorifer tesisatının ömrü ve ekonomikliği açısından da önemlidir. Tesisatta meydana gelebilecek kireçlenme yakıt tüketim artışına neden olmaktadır. Sonuçta SANAEM'e giren suyun önce filtrasyon ve yumuşatılması yapılmakta, bu işlemler sayesinde partiküller ve suya sertlik veren mineraller sudan ayrılmaktadır. Yumuşatılmış su ultraviyole cihazlarla yardımıyla dezanfekte edilmekte ve insani tüketim açısından uygun hale getirilmektedir. Ancak yumuşatılarak ön işlemden

geçirilen su laboratuvar kullanımı için yeterli olmamakta ve ek olarak sudaki diğer iyonların ve organik bileşenlerin de uzaklaştırılmaları gerekmektedir. Bu amaçla su ters ozmos işlemine tabi tutulmaktadır ve ardından iyon değiştiricilerinden geçirilerek deiyonize su kalitesine ulaşılmaktadır. Gerek insani tüketim gerekse de laboratuvarlarda kullanılan suyun istenilen kaliteye gelmesini sağlayan sistemlerin bakımının, TAEK Ar-Ge İhale Esaslarında “geliştirme projeleri” tanımında verilen “nükleer teknoloji geliştirmekle doğrudan alakalı mevcut sistem ve tesislerin bakım-onarım, güçlendirilmesi ve modernizasyonu” tanımına uygun olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle TAEK Ar-Ge İhale Esaslarının 23/e maddesine göre doğrudan temin yapılmıştır. Söz konusu alım şartnamesinde TAEK Proton Hızlandırıcısı Tesisi dâhil olmak üzere tüm SANAEM içme suyu ve laboratuvarlarda kullanılan suyun arıtılmasına yönelik malzemeler bulunmaktadır ancak bunun yanında çay ocakları için su arıtma sistem malzemesi de, Ar-Ge Esaslarına uygun olmamasına rağmen, şartnameye dâhil edilmiştir. Çay ocakları su arıtma sisteminin TAEK Ar-Ge İhale Esaslarına uygun olmadığı yönündeki bulguda ifade edilen değerlendirmeye katılmakla beraber tüm SANAEM su sistemi için yapılan satın alma işlemini bölmek için bu yönde işlem yapılmıştır. Bundan sonra bu tip Ar-Ge Esaslarına uygun olmayan mal alımları yapılmayacaktır.

12) Phased Array ve TOFD ultrasonik teknikleri ileri teknoloji muayene teknikleri olup, birçok ülkede ve ülkemizde de kullanılmaktadır. TAEK'de 1976 yılından beri tahribatsız muayene teknikleri kullanılmakta olup, temel tekniklerin yanında sürekli olarak ileri tekniklere de uyum sağlanmaya çalışılmıştır. Tahribatsız muayeneyi, endüstriyel alanda faaliyet gösteren işletmelere hizmet ve eğitim sunma amacıyla kullanan ÇNAEM-Endüstri Birimi gelişen tekniklere ve teknolojiye de uyum sağlama durumundadır. Nükleer santral bileşenlerinin tahribatsız muayenesinde ileri teknikler kullanılmaktadır. Türkiye'de şu anda nükleer güç santrali mevcut değil, ancak yakın gelecekte kurulması beklenmektedir. Satın alma gerekçesinde "... Nükleer santrallerde kullanılmak üzere" ifadesi ile "yakın gelecekte kurulacak olan nükleer santraller" kastedilmiştir. Gerekçede ayrıca, sadece nükleer santrallerde kullanılacağı belirtilmemiş, endüstride de kullanılacağı ifade edilmiş olup söz konusu sistem Merkezimizde hâlihazırda yapılan Ar-Ge çalışmalarıyla ilgili sistem ve bileşenlerin geliştirilmesi ve küresel ölçekte yapılan faaliyetlere uygunluk sağlanması amacıyla ve TR-2 Nükleer Araştırma Reaktörünün kontrollerinde de kullanılacaktır. Satın alınan sistemle bahsedilen hususlar çerçevesinde çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Denetim sonucu dikkate alınarak bundan sonraki alımların 4734 sayılı Kanun kapsamında alınmasına dikkat edilecektir.

Sonuç olarak; Bulguda "Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Tarafından, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar"ın amacına uygun olarak kullanılmadığının açıkça görülmesini sağlamak üzere bir birinden farklı 12 örnek alım belirlenmiştir. Kurum tarafından yapılan açıklamalar da esasen örnek verilen alımların mevzuata uymadığının kabul edildiğini göstermekte ve "Denetim sonucu dikkate alınarak bundan sonraki alımların 4734 sayılı Kanun kapsamında alınmasına dikkat edilecektir." İfadesi de bu durumu teyit etmektedir.

Öneri:

"Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Tarafından, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar" amacına uygun olarak uygulanmalıdır.

BULGU 6: Harcamayı Gerektirecek Taahhüt Evrakının Harcamadan Önce Ön Mali Kontrol İçin Strateji Geliştirme Müdürlüğüne Gönderilmemesi

İhale kanunlarına tabi olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı, şartname ve sözleşme tasarıları ile yapılan protokollerin harcamadan önce ön mali kontrol için Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilmemektedir.

Ön mali kontrol; idarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin malî karar ve işlemlerinin; idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, harcama programı, finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanunu ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönlerinden yapılan kontrolleri ifade etmektedir.

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 17'nci maddesinde idarelerin ihale kanunlarına tabii olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için bir milyon Türk Lirasını, yapım işleri için iki milyon Türk Lirasını aşanların kontrole tabii olacağı ve kontrole tabii taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarının bunlara ilişkin tüm bilgi ve belgeleri içerecek şekilde bir işlem dosyası olarak harcama yetkilisi tarafından mali hizmetler birimine gönderileceği

belirtilmiştir. Bununla birlikte TAEK Başkanlığı tarafından yayımlanan ve halen yürürlükte olan 2006/5 nolu Genelge’de yukarıda ifade edilen esaslardaki parasal sınırlara bakılmaksızın bütün belgelerin ön mali kontrole tabii tutulacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak Kurumdaki harcama birimleri bu genelgeye uymamakta, bunun sonucunda önceden düzeltilebilir mali ve hukuki gerekler sebebiyle kurumun mali işlemlerinde sorunlar yaşanmaktadır.

Örnek olmak üzere; 2015/40286 İhale Kayıt Numaralı “Temizlik ve Genel Hizmet Alımı” ihalesi; İdari Şartname ve ihale dokümanındaki birim fiyat teklif cetvelinde engelli işçilere ilişkin olarak ayrı satır açılması gerekirken, idarece herhangi bir düzenlemeye yer verilmemesinin 4857 sayılı İş Kanunu ile Kamu İhale Genel Tebliği’nin engelli işçilere yönelik hükümlerine aykırı olması sebebiyle Kamu İhale Kurulunca iptal edilmiştir.

Ayrıca; 2015/36923 ihale kayıt numaralı ihale, teknik ve idari şartnamenin dışında ihale dokümanlarında eksikliklerin sonradan fark edilmesi ve 2015/87148 ihale kayıt numaralı ihale de teknik şartnamenin uygun olmaması sebebiyle iptal edilmiştir.

Özellikle, ihale dokümanlarının ön mali kontrole tabi tutulmasının benzer sorunların giderilmesinde harcama birimlerine katkı sağlayacağı aksi halde uygulama aşamasında tespit edilecek hususların kamu zararına sebep olabileceği bu durumun da uygulayıcıların mali, disiplin ve cezai yaptırımlarla karşılaşabilecekleri değerlendirilmektedir

Kamu idaresi cevabında; Kurum adına harcama gerektirecek taahhüt evrakları, şartname ve sözleşme tasarıları ile yapılan protokoller harcama yapılmadan önce ön mali kontrol için Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilecektir.

Sonuç olarak; Kurum tarafından yapılan açıklamada harcama gerektirecek taahhüt evrakı, şartname ve sözleşme tasarıları ile yapılan protokollerin harcama yapılmadan önce ön mali kontrol için Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderileceği anlaşılmaktadır.

Öneri:

İhale kanunlarına tabi olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı, şartname ve sözleşme tasarıları ile yapılan protokollerin harcamadan önce ön mali kontrol için Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 7: İç Denetçi Atanmaması ve Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesinin Hazırlanıp Yürürlüğe Konulmaması

31/12/2015 Tarihi itibariyle TAEK' te; 2 adet iç denetçi kadrosuna atama yapılmadığı, harcama birimleri ve Strateji Geliştirme Müdürlüğünce yürütülecek ön mali kontrol faaliyetlerine ilişkin; ilke, iş, işlem ve süreçlerin belirlenmesi amacıyla Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesinin hazırlanmadığı görülmüştür.

1) İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 8 inci maddesinde;

“Üst yöneticiler, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden, harcama yetkilileri ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden sorumludur.” denilmekte olup,

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 15'inci maddesinde iç denetçinin görevleri;

“a) Nesnel risk analizlerine dayanarak kamu idarelerinin yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmek.

b) Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak.

c) Harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak.

ç) İdarenin harcamalarının, malî işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek.

d) Malî yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak.

e) Denetim sonuçları çerçevesinde iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunmak ve bunları takip etmek.

f) Denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlanıldığında, ilgili idarenin en üst amirine bildirmek.

g) Kamu idaresince üretilen bilgilerin doğruluğunu denetlemek.

ğ) *Üst yönetici tarafından gerekli görülen hallerde performans göstergelerini belirlemede yardımcı olmak, belirlenen performans göstergelerinin uygulanabilirliğini değerlendirmek.*

h) *Suç teşkil eden durumlara ilişkin tespitlerini üst yöneticiye bildirmek.” şeklinde sayılmıştır.*

31/12/2015 Tarihi itibariyle TAEK’in 2 adet iç denetçi kadrosuna atama yapılmamıştır. Bu yüzden iç denetçiler tarafından yerine getirilmesi gereken görevler yerine getirilmemiştir. Bu görevlerin yerine getirilmemesi Kurumun 2013, 2014 ve 2015 yılı iş ve işlemlerine yönelik Strateji Geliştirme Müdürlüğünce tespit edilen hususların her yıl aynı şekilde devam etmesi ve düzeltilmemesine sebep olmaktadır.

2) İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 27’nci maddesi ile Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmeliğin 28’inci maddelerine dayanılarak hazırlanması gereken “TAEK Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi” 31.12.2015 tarihi itibariyle yürürlüğe girmemiştir.

TAEK harcama birimleri ve Strateji Geliştirme Müdürlüğünce yürütülecek ön mali kontrol faaliyetlerine ilişkin; ilke, iş, işlem ve süreçlerin belirlenmesi amacıyla söz konusu yönerge hazırlanarak yürürlüğe konulmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; 16.05.2013 tarihli ve 28649 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 08.04.2013 tarihli ve 2013/4625 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla Kurumumuza 3 adet İç Denetçi kadrosu tahsis edilmiş olup, İç Denetçi ataması yapılması planlanmaktadır. Ayrıca daha önce hazırlanmış olan “Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi” taslağı tekrar incelenerek en kısa sürede çıkarılacaktır.

Sonuç olarak; Kurum tarafından yapılan açıklamada iç denetçi atamasının planlandığı ve daha önce hazırlanmış oldukları “Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi” taslağının tekrar incelenerek en kısa sürede çıkarılacağı ifade edildiği ancak somut bir tarih verilmediği görülmektedir. İç denetçi atanmaması Kurumun 2013, 2014 ve 2015 yılı iş ve işlemlerine yönelik Strateji Geliştirme Müdürlüğünce tespit edilen hususların 2016 yılında aynı şekilde devam etmesine ve düzeltilmemesine sebep olacaktır.

Öneri:

İç denetçi kadrosuna atama yapılması ve Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesinin hazırlanarak yürürlüğe konulması önerilir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.27		Adı : TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU		Yıl : 2015			
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2015		PASİF HESAPLAR		N Yılı 2015	
1 DÖNEN VARLIKLAR		44.935.453,63		3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		31.024.817,04	
10 HAZIR DEĞERLER		32.520.567,32		32 FAALİYET BORÇLARI		1.002.163,50	
102 BANKA HESABI	35.850.876,72	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	1.002.163,50	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		28.005.470,89	
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-3.456.587,78	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	145.145,31	333 EMANETLER HESABI	27.860.325,58		
104 PROJE ÖZEL HESABI	126.278,38			36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		1.909.118,33	
12 FAALİYET ALACAKLARI		176.539,24		360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	1.905.133,77		
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	86.172,96	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	3.734,81	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HES	249,75		
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	43.917,00			39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI		108.064,32	
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	46.449,28			397 SAYIM FAZLALARI HESABI	108.064,32		
14 DİĞER ALACAKLAR		179.230,03		4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		16.274.416,00	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	179.230,03			40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		16.274.416,00	
15 STOKLAR		2.032.476,22		403 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	16.274.416,00		
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.916.064,24			5 ÖZ KAYNAKLAR		527.477.869,11	
152 MAMUL HESABI	49.353,11			50 NET DEĞER		585.323.228,61	
157 DİĞER STOKLAR HESABI	67.058,87			500 NET DEĞER HESABI	585.323.228,61		
16 ÖN ÖDEMELER		10.026.640,82		57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		10.188.372,79	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	1.852.757,92			570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	10.188.372,79		
164 AKREDİTİFLER HESABI	8.028.198,58			58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-71.486.922,95	
165 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	145.684,32			580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-71.486.922,95		
2 DURAN VARLIKLAR		529.841.648,52		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		3.453.190,66	
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		528.695.537,58		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	3.453.190,66		
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI	441.735.470,00			4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		16.274.416,00	
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	16.673,20			40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		16.274.416,00	
252 BİNALAR HESABI	60.742.109,82			403 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	16.274.416,00		
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	67.589.931,54			5 ÖZ KAYNAKLAR		527.477.869,11	
254 TAŞITLAR HESABI	727.986,19			50 NET DEĞER		585.323.228,61	
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	12.745.189,07			500 NET DEĞER HESABI	585.323.228,61		
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-73.987.358,57			57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		10.188.372,79	
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	19.125.536,33			570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	10.188.372,79		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		807.965,21		58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-71.486.922,95	
260 HAKLAR HESABI	6.345.995,83			580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-71.486.922,95		
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-5.538.030,62			59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		3.453.190,66	
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		338.145,73		590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	3.453.190,66		
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	2.125.994,75			4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		16.274.416,00	
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-1.787.849,02			403 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	16.274.416,00		
AKTİF TOPLAMI		574.777.102,15		PASİF TOPLAMI		574.777.102,15	
Bilanço Dipnotları :							

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.27		Adı : TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU		Yıl : 2015	
906	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI		145.684,32		
907	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER HESABI		145.684,32		
910	ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		12.041.026,94		
911	ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		12.041.026,94		
920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI		11.566.653,61		
921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI		11.566.653,61		
948	BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI		759.085,02		
949	BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI		759.085,02		
980	PROJELER HESABI		21.168.936,27		
981	PROJELER KARŞILIĞI HESABI		21.168.936,27		
990	Kiraya Ver, İrtifak Hakkı Tesis Ed Mad Duran Var Kayıtlı Değ		36.717,00		
999	DİĞER NAZİM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI		36.717,00		

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.27				Adı : TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU				Yılı : 2015																	
Ekonomik Kodlar				GİDERİN TÜRÜ				Cari Yıl (N)				Ekonomik Kodlar				GELİRİN TÜRÜ				Cari Yıl (N)					
630				GİDERLER HESABI				131.080.262,15				600				GELİRLER HESABI				134.933.703,06					
630	01			Personel Giderleri				46.914.683,64				600	03			Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri				21.736.162,46					
630	01	01		Memurlar				13.190.889,97				600	03	01		Mal ve Hizmet Satış Gelirleri				21.602.028,27					
630	01	01	01	Temel Maaşlar				6.757.529,51				600	03	01	01	Mal Satış Gelirleri				1.000,00					
630	01	01	01	01	Temel Maaşlar				6.757.529,51				600	03	01	01	01	Şartname , Basılı Evrak, Form, Satış Gelirleri				1.000,00			
630	01	01	02	Zamlar ve Tazminatlar				6.003.640,84				600	03	01	02	Hizmet Gelirleri				21.601.028,27					
630	01	01	02	01	Zamlar ve Tazminatlar				6.003.640,84				600	03	01	02	04	Kurs, Toplantı, Seminer, Eğitim vb. Faaliyet Gelirleri				650.349,16			
630	01	01	03	Ödenekler				44.340,00				600	03	01	02	99	Diğer Hizmet Gelirleri				20.950.679,11				
630	01	01	03	01	Ödenekler				44.340,00				600	03	06		Kira Gelirleri				134.134,19				
630	01	01	04	Sosyal Haklar				327.433,52				600	03	06	01	Taşınmaz Kiraları				134.134,19					
630	01	01	04	01	Sosyal Haklar				327.433,52				600	03	06	01	01	Lojman Kira Gelirleri				130.808,10			
630	01	01	05	Ek Çalışma Karşılıkları				57.946,10				600	03	06	01	99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri				3.326,09				
630	01	01	05	01	Ek Çalışma Karşılıkları				57.946,10				600	04			Alınan Bağışlar ve Yardımlar İle Özel Gelirler				112.252.500,00				
630	01	02		Sözleşmeli Personel				33.723.793,67				600	04	02		Merkezi Yönetim Bütçesine Dahil İdarelerden Alınan Bağış ve				112.252.500,00					
630	01	02	01	Ücretler				18.876.381,35				600	04	02	01	Cari				78.717.300,00					
630	01	02	01	02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Ücretleri				18.876.381,35				600	04	02	01	01	Hazine yardımı				78.717.300,00			
630	01	02	02	Zamlar ve Tazminatlar				5.263.703,10				600	04	02	02	Sermaye				33.535.200,00					
630	01	02	02	02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminatları				5.263.703,10				600	04	02	02	01	Hazine yardımı				33.535.200,00			
630	01	02	03	Ödenekler				41.280,00				600	04	04		Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar				0,00					
630	01	02	03	02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Ödenekleri				41.280,00				600	04	04	01	Cari				0,00				
630	01	02	04	Sosyal Haklar				264.955,93				600	04	04	01	03	Kurumlardan Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar				0,00				
630	01	02	04	02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personel Sosyal Hakları				264.955,93				600	04	04	02	Sermaye				0,00				
630	01	02	06	Ödül ve İkramiyeler				9.277.473,29				600	04	04	02	03	Kurumlardan Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar				0,00				

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	01 02 06 02	Kadro Karşılığı Sözleşmeli Personelin Ödül ve İkramiyeleri	9.277.473,29	600	05	Diğer Geliler	782.985,71
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	6.006.657,20	600	05 01	Faiz Gelirleri	3.046,37
630	02 01	Memurlar	2.154.918,33	600	05 01 09	Diğer Faizler	3.046,37
630	02 01 06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	2.154.918,33	600	05 01 09 01	Kişilerden Alacaklar Faizleri	21,50
630	02 01 06 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	1.331.362,46	600	05 01 09 99	Diğer Faizler	3.024,87
630	02 01 06 02	Sağlık Primi Ödemeleri	823.555,87	600	05 03	Para Cezaları	310,09
630	02 02	Sözleşmeli Personel	3.851.738,87	600	05 03 09	Diğer Para Cezaları	310,09
630	02 02 06	Sosyal Güvenlik Kurumuna	3.851.738,87	600	05 03 09 99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Para Cezaları	310,09
630	02 02 06 01	Sosyal Güvenlik Primi Ödemeleri	2.431.997,24	600	05 09	Diğer Çeşitli Gelirler	779.629,25
630	02 02 06 02	Sağlık Primi Ödemeleri	1.419.741,63	600	05 09 01	Diğer Çeşitli Gelirler	779.629,25
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	20.358.787,56	600	05 09 01 01	İrat Kaydedilecek Nakdi Teminatlar	2.722,00
630	03 02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	4.184.676,94	600	05 09 01 06	Kişilerden Alacaklar	66.720,65
630	03 02 01	Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	16.664,66	600	05 09 01 99	Yukarıda Tanımlanmayan Diğer Çeşitli Gelirler	710.186,60
630	03 02 01 01	Kırtasiye Alımları	13.201,22	600	06	Sermaye Gelirleri	1.035,24
630	03 02 01 02	Büro Malzemesi Alımları	96,00	600	06 02	Taşınır Satış Gelirleri	1.035,24
630	03 02 01 04	Diğer Yayın Alımları	625,00	600	06 02 09	Diğer Taşınır Satış Gelirleri	1.035,24
630	03 02 01 05	Baskı ve Cilt Giderleri	2.596,00	600	06 02 09 99	Diğer Taşınır Satış Gelirleri	1.035,24
630	03 02 01 90	Diğer Kırtasiye ve Büro Malzemesi Alımları	146,44	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	161.019,65
630	03 02 02	Su ve Temizlik Malzemesi Alımları	802.982,66	600	11 01	Döviz Mevcudunun Değerlemesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	161.019,65
630	03 02 02 01	Su Alımları	802.614,44	600	11 01 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	161.019,65
630	03 02 02 02	Temizlik Malzemesi Alımları	368,22	600	11 01 00 00	Döviz Mevcudunun Değerlemesinde Oluşan Olumlu Kur Farkları	161.019,65
630	03 02 03	Enerji Alımları	3.251.206,27	610		İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	400.250,25
630	03 02 03 01	Yakacak Alımları	1.161.369,30	610	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinden indirim iade ve iskontola	400.250,25
630	03 02 03 02	Akaryakıt ve Yağ Alımları	217.840,95				
630	03 02 03 03	Elektrik Alımları	1.871.996,02				
630	03 02 04	Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları	19.334,84				
630	03 02 04 02	İçecek Alımları	19.184,84				

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.27 Adı : TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU Yılı : 2015																					
Ekonomik Kodlar					GİDERİN TÜRÜ					Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar					GELİRİN TÜRÜ					Cari Yıl (N)
630	03	02	04	90	Diğer Yiyecek, İçecek ve Yem Alımları					150,00	610	03	01			Mal ve Hizmet Satış Gelirleri					398.419,05
630	03	02	06		Özel Malzeme Alımları					42.522,42	610	03	01	02		Hizmet Gelirleri					398.419,05
630	03	02	06	01	Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Temrinlik Malzeme Alımları					42.102,89	610	03	01	02	04	Kurs, Toplantı, Seminer, Eğitim vb. Faaliyet Gelirleri					3.033,90
630	03	02	06	03	Zirai Malzeme ve İlaç Alımları					158,00	610	03	01	02	99	Diğer hizmet gelirleri					395.385,15
630	03	02	06	90	Diğer Özel Malzeme Alımları					261,53	610	03	06			Kira Gelirleri					1.831,20
630	03	02	07		Güvenlik ve Sav. Yönelik Mal, Malzeme ve Hizmet Alımları, Ya					37.283,28	610	03	06	01		Taşınmaz Kiraları					1.831,20
630	03	02	07	12	Güvenlik ve Savunmaya Yönelik Makine-Teçhizat Büyük Onarımları					37.283,28	610	03	06	01		Lojman Kira Gelirleri					1.831,20
630	03	02	09		Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları					14.682,81	NET GELİR TOPLAMI :										134.533.452,81
630	03	02	09	01	Bahçe Malzemesi Alımları ile Yapım ve Bakım Giderleri					12.685,40											
630	03	02	09	90	Diğer Tüketim Mal ve Malzemesi Alımları					1.997,41											
630	03	03			Yolluklar					1.496.237,43											
630	03	03	01		Yurtiçi Geçici Görev Yollukları					820.587,99											
630	03	03	01	01	Yurtiçi Geçici Görev Yollukları					820.587,99											
630	03	03	02		Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları					30.383,25											
630	03	03	02	01	Yurtiçi Sürekli Görev Yollukları					30.383,25											
630	03	03	03		Yurtdışı Geçici Görev Yollukları					645.266,19											
630	03	03	03	01	Yurtdışı Geçici Görev Yollukları					645.266,19											
630	03	04			Görev Giderleri					147.932,79											
630	03	04	02		Yasal Giderler					137.967,52											
630	03	04	02	04	Mahkeme Harç ve Giderleri					137.967,52											
630	03	04	03		Ödenecek Vergi, Resim, Harçlar ve Benzeri Giderler					9.965,27											
630	03	04	03	02	İşletme Ruhsatı Ödemeleri ve Benzeri Giderler					5.188,49											
630	03	04	03	90	Diğer Vergi, Resim ve Harçlar ve Benzeri Giderler					4.776,78											
630	03	05			Hizmet Alımları					14.092.537,05											
630	03	05	01		Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler					9.514.336,68											

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.27 Adı : TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU Yılı : 2015							
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	03	05	01	01	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri		1.624,23
630	03	05	01	03	Bilgisayar Hizmeti Alımları (Yazılım ve Donanım Harcı)		7.350,00
630	03	05	01	04	Müteahhlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil)		5.276.744,36
630	03	05	01	08	Temizlik Hizmet Alım Giderleri		2.006.377,98
630	03	05	01	09	Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri		2.053.805,90
630	03	05	01	11	Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personele Yapı Kaldırım Taz Od Haberleşme Giderleri		168.434,21
630	03	05	02				907.066,85
630	03	05	02	01	Posta ve Telgraf Giderleri		337.703,04
630	03	05	02	02	Telefon Abonelik ve Kullanım Ücretleri		305.637,55
630	03	05	02	03	Bilgiye Abonelik Giderleri (İnternet abonelik ücretleri dahi)		24.807,15
630	03	05	02	04	Haberleşme Cihazları Ruhsat ve Kullanım Giderleri		1.094,78
630	03	05	02	06	Hat Kira Giderleri		237.824,33
630	03	05	03		Taşıma Giderleri		31.126,76
630	03	05	03	03	Yük Taşıma Giderleri		24.030,94
630	03	05	03	04	Geçiş Ücretleri		772,50
630	03	05	03	90	Diğer Taşıma Giderleri		6.323,32
630	03	05	04		Tarifeye Bağlı Ödemeler		66.511,08
630	03	05	04	01	İlan Giderleri		40.634,41
630	03	05	04	02	Sigorta Giderleri		11.183,52
630	03	05	04	90	Diğer Tarifeye Bağlı Ödemeler		14.693,15
630	03	05	05		Kiralar		3.374.598,18
630	03	05	05	02	Taşıt Kiralaması Giderleri		697.512,61
630	03	05	05	03	İş Makinası Kiralaması Giderleri		4.153,25
630	03	05	05	12	Personel Servis Kiralama Giderleri		2.672.932,32
630	03	05	09		Diğer Hizmet Alımları		198.897,50
630	03	05	09	03	Kurslara Katılma ve Eğitim Giderleri		118.341,19
630	03	05	09	90	Diğer Hizmet Alımları		80.556,31
630	03	06			Temsil ve Tanıtma Giderleri		41.474,00
630	03	06	01		Temsil Giderleri		41.474,00

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.27				Adı : TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU		Yılı : 2015			
Ekonomik Kodlar				GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	05	01	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	3.475.115,24				
630	05	01	02	05 Sosyal Güvenlik Kurumuna	3.475.115,24				
630	05	03		Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler	378.589,20				
630	05	03	01	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara	378.589,20				
630	05	03	01	05 Memurların Öğle Yemeğine Yardım	322.589,20				
630	05	03	01	90 Diğerlerine	56.000,00				
630	05	06		Yurtdışına Yapılan Transferler	15.328.260,59				
630	05	06	02	Uluslararası Kuruluşlara Yapılan Ödemeler	15.328.260,59				
630	05	06	02	01 Uluslararası Kuruluşlara Üyelik Aidatı Ödemeleri	13.247.250,21				
630	05	06	02	02 Uluslararası Kuruluşlara Katkı Ödemeleri	2.081.010,38				
630	07			Sermaye Transferleri	4.796.657,17				
630	07	02		Yurtdışı Sermaye Transferleri	4.796.657,17				
630	07	02	02	Uluslararası Kuruluşlara Yapılan Ödemeler	4.796.657,17				
630	07	02	02	90 Uluslararası Kuruluşlara Yapılan Diğer Ödemeler	4.796.657,17				
630	11			Değer ve Miktar Değişim Giderleri	10.212.830,82				
630	11	01		Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkı	10.212.830,82				
630	11	01	00	Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkı	10.212.830,82				
630	11	01	00	00 Döviz Mevcudunun Değerlenmesinde Oluşan Olumsuz Kur Farkı	10.212.830,82				
630	12			Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	42.989,13				
630	12	03		Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	42.989,13				
630	12	03	01	Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	42.989,13				
630	12	03	01	02 Hizmet Gelirleri	42.989,13				
630	13			Amortisman Giderleri	10.694.791,69				

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.27 Adı : TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU Yılı : 2015							
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ		Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	13	01		Maddi Duran Varlıklar Amortisman Giderleri			9.843.149,73
630	13	01	02	Binaların Amortisman Giderleri			639.454,74
630	13	01	02	00	Binaların Amortisman Giderleri		639.454,74
630	13	01	03	Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri			7.746.376,90
630	13	01	03	00	Tesis, Makine ve Cihazların Amortisman Giderleri		7.746.376,90
630	13	01	04	Taşıtların Amortisman Giderleri			53.297,85
630	13	01	04	00	Taşıtların Amortisman Giderleri		53.297,85
630	13	01	05	Demirbaşların Amortisman Giderleri			1.388.347,04
630	13	01	05	00	Demirbaşların Amortisman Giderleri		1.388.347,04
630	13	01	06	Diğer Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri			15.673,20
630	13	01	06	00	Diğer Maddi Duran Varlıkların Amortisman Giderleri		15.673,20
630	13	02		Maddi Olmayan Duran Varlıklar Amortisman Giderleri			851.641,96
630	13	02	01	Hakların Amortisman Giderleri			851.641,96
630	13	02	01	00	Hakların Amortisman Giderleri		851.641,96
630	14			İlk Madde ve Malzeme Giderleri			4.067.818,28
630	14	01		Kırtasiye Malzemeleri			461.332,06
630	14	01	00	Kırtasiye Malzemeleri			461.332,06
630	14	01	00	00	Kırtasiye Malzemeleri		461.332,06
630	14	02		Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme			3.497,71
630	14	02	00	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme			3.497,71
630	14	02	00	00	Beslenme, Gıda Amaçlı ve Mutfakta Kullanılan Tüketim Malzeme		3.497,71
630	14	03		Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri			1.370.883,91
630	14	03	00	Tıbbi ve Laboratuvar Sarf Malzemeleri			1.370.883,91

23/03/2016 09:39

Sayfa 7 / 10

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.27 Adı : TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU Yılı : 2015						
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	14 03 00 00	Tıbbi ve Laboratuar Sarf Malzemeleri	1.370.883,91			
630	14 04 00 00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.040.771,92			
630	14 04 00 00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.040.771,92			
630	14 04 00 00	Yakıtlar, Yakıt Katkıları ve Katkı Yağlar	1.040.771,92			
630	14 05 00 00	Temizleme Ekipmanları	45.414,33			
630	14 05 00 00	Temizleme Ekipmanları	45.414,33			
630	14 05 00 00	Temizleme Ekipmanları	45.414,33			
630	14 06 00 00	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	69.115,62			
630	14 06 00 00	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	69.115,62			
630	14 06 00 00	Giyecek, Mefruşat ve Tuhafiye Malzemeleri	69.115,62			
630	14 07 00 00	Yiyecek	1.330,56			
630	14 07 00 00	Yiyecek	1.330,56			
630	14 07 00 00	Yiyecek	1.330,56			
630	14 10 00 00	Zirai Maddeler	2.108,80			
630	14 10 00 00	Zirai Maddeler	2.108,80			
630	14 10 00 00	Zirai Maddeler	2.108,80			
630	14 12 00 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	354.980,59			
630	14 12 00 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	354.980,59			
630	14 12 00 00	Bakım Onarım ve Üretim Malzemeleri	354.980,59			
630	14 13 00 00	Yedek Parçalar	680.879,95			
630	14 13 00 00	Yedek Parçalar	680.879,95			
630	14 13 00 00	Yedek Parçalar	680.879,95			
630	14 14 00 00	Nakil Vasıtaları Lastikleri	5.289,01			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40.27 Adı : TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU Yılı : 2015						
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	14 14 00	Nakil Vasıtaları Lastikleri	5.289,01			
630	14 14 00 00	Nakil Vasıtaları Lastikleri	5.289,01			
630	14 17	Basınçlı Ekipmanlar	20.251,03			
630	14 17 00	Basınçlı Ekipmanlar	20.251,03			
630	14 17 00 00	Basınçlı Ekipmanlar	20.251,03			
630	14 99	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	11.962,79			
630	14 99 00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	11.962,79			
630	14 99 00 00	Diğer Tüketim Amaçlı Malzemeler	11.962,79			
630	25	Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr Mall Olmayan Var KayGid	79.503,17			
630	25 01	Gen Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Olarak Devr Var Kaynaklanan Gid	10.333,17			
630	25 01 07	Bedelsiz Olarak Devredilen Demirbaşlar	10.333,17			
630	25 01 07 00	Bedelsiz Olarak Devredilen Demirbaşlar	10.333,17			
630	25 02	Öz Büt Kap Kamu İd Bedelsiz Ol Dev Var Kaynaklanan Giderler	69.170,00			
630	25 02 05	Bedelsiz Olarak Devredilen Tesis Makine Ve Cihazlar	67.500,00			
630	25 02 05 00	Bedelsiz Olarak Devredilen Tesis Makine Ve Cihazlar	67.500,00			
630	25 02 07	Bedelsiz Olarak Devredilen Demirbaşlar	1.670,00			
630	25 02 07 00	Bedelsiz Olarak Devredilen Demirbaşlar	1.670,00			
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	8.588.578,75			
630	30 06	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	8.588.578,75			
630	30 06 02	Menkul Sermaye Üretim Giderleri	6.322.526,83			
630	30 06 02 01	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	6.322.526,83			
630	30 06 05	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	58.410,00			
630	30 06 05 09	Diğer Giderler	58.410,00			

TABLO 1.13 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

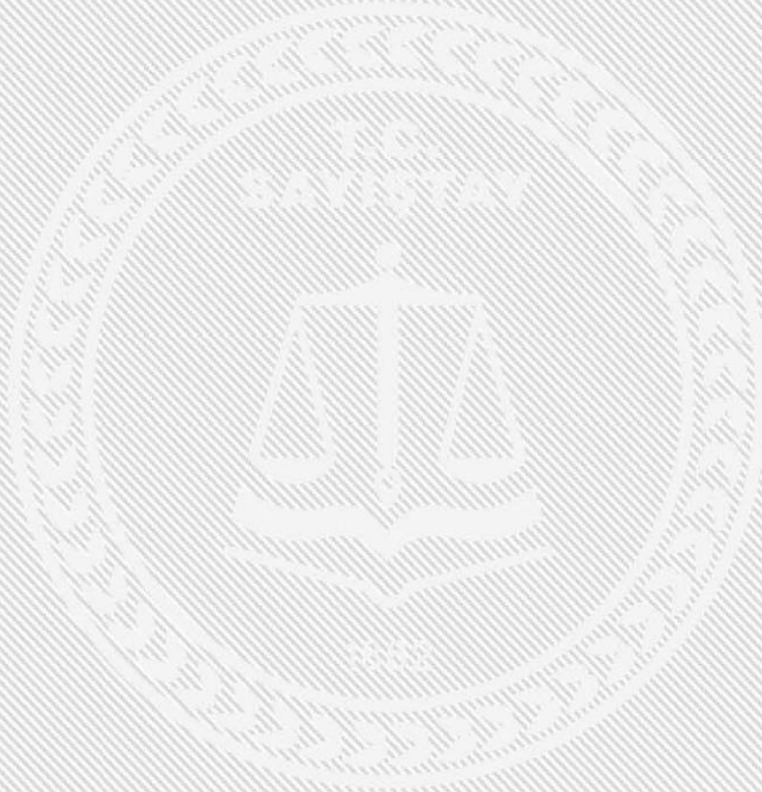
Kurum Kodu : 40.27				Adı : TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU		Yılı : 2015			
Ekonomik Kodlar				GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630	30	06	06	Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	1.169.000,33				
630	30	06	06	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	970.997,51				
630	30	06	06	Diğer Giderler	198.002,82				
630	30	06	07	Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	429.950,15				
630	30	06	07	Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	220.720,18				
630	30	06	07	Diğer Giderler	209.229,97				
630	30	06	09	Diğer Sermaye Giderleri	608.691,44				
630	30	06	09	Diğer Sermaye Giderleri	608.691,44				
630	99			Diğer Giderler	134.999,71				
630	99	99		Yukarıda tanımlanmayan diğer giderler	134.999,71				
630	99	99	00	Yukarıda tanımlanmayan diğer giderler	134.999,71				
630	99	99	00	Yukarıda tanımlanmayan diğer giderler	134.999,71				
GİDERLER TOPLAMI :					131.080.262,15				
GİDERLER TOPLAMI (A)				131.080.262,15					
GELİRLER TOPLAMI (B)				134.933.703,06					
İNDİRİM İADE/İSKONTO TOPLAMI (C)				400.250,25		NET GELİR (D= B- C)		134.533.452,81	
						FAALİYET SONUCU D - A		3.453.190,66	

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU

2015 YILI

PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	63
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	65
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	65
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	65
5. GENEL DEĞERLENDİRME	67
6. DENETİM BULGULARI.....	70

1. ÖZET

Bu rapor, Türkiye Atom Enerjisi Kurum'unun performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*Hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurum'unun hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirilmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2014-2018 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2015 yılı Performans Programı,
- 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçlarının ölçümünde kullanılan verileri sağlayan kayıt sistemleri.

Yapılan değerlendirmelerde Kurum'un,

2014–2018 dönemine ait Stratejik Planı'nın "Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu" ve "Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine;

2014 yılı Performans Programının "Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik" hükümlerine ve "Performans Programı Hazırlama Rehberine;

2014 yılı Faaliyet Raporunun “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine uygun olduğu değerlendirilmektedir.

Kurum'un stratejik yönetim anlayışını benimsediği, tüm bileşenleriyle uygulama çabasını sürdürdüğü ve stratejik amaç ve hedeflere ulaşılabilmesi için gerekli idari kapasiteye sahip olduğu görülmektedir. Stratejik yönetim dönemine ilişkin önceki Sayıştay denetimi raporlarında ve bu raporda yer verilen bulgu ve değerlendirmelerin Kurum'un stratejik yönetimine ve daha nitelikli performans raporlaması yapabilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2014-2018 Stratejik Planı, Kurum'un ikinci stratejik planıdır. 2014-2018 Stratejik Planı ile Kurum "Ülkemizin nükleer teknolojiden yararlanmasını sağlamada öncü olmak, nükleer alanda düzenleyici ve denetleyici faaliyetleri yürütmek" vizyonuyla "5 Stratejik amaç ve 19 hedef belirlemiştir.

Stratejik planın ikinci uygulama yılı olan 2015 yılı Performans Programıyla, 2014-2018 Stratejik Planında yer alan amaç ve hedeflere bağlı olarak 24 performans hedefi, 66 faaliyet/faaliyet grubu ve 95 performans göstergesi belirlenmiştir.

Kurum 2015 performans programıyla 136.875.000,00 Türk Lirası Gider Bütçesinin %81,49'u düzeyindeki 111.544.784,00 Türk lirasını stratejik amaç ve hedefleriyle ilişkilendirmiş ve %18,51'ine tekabül eden 25.330.216,00 Türk lirasını ise Genel Yönetim giderlerine ayırmıştır.

Performans programının uygulanması için ayrıca 2015 Yılı İş Planı hazırlanarak yayımlanmış ve bu planda idare her bir performans hedefi ve göstergesinin elde edilebilmesi amacıyla yürüteceği faaliyetleri ve bu faaliyetlerin alt adımlarını belirlemiştir. Proje yönetimi döngüsüne uygun olarak faaliyetlerin genelinde hazırlık, uygulama, gözden geçirme, değerlendirme ve denetim faaliyetleri aşamaları belirlenmiştir.

Harcama taleplerinin neler olacağı, sorumlu birimler ve personel gibi bilgilerle faaliyetin zaman kriterleri gibi belirleyici unsurlarına da bu iş planında yer verilmiştir. İş planında bazı faaliyetlerin gerektirdiği ödenek miktarları da belirtilmiş olup ilerleyen yıllarda bütün faaliyetlerin bütçe ile ilişkilendirilebileceği anlaşılmaktadır.

Uygulama sürecinde ortak göstergeler için harcama birimleri bazında ayrı ayrı olmak üzere bütün göstergeler değerlendirilerek izlenmiş ve 35 göstergede öngörülenin üzerinde 33 göstergede beklenenin altında ve 21 göstergede beklenen düzeyde gerçekleşme sağlanmış ve faaliyet sonuçları Faaliyet Raporu ile yasal gerekliliklere uygun olarak zamanında ve detaylı bir şekilde raporlanmıştır.

Bu itibarla Kurum'un stratejik yönetim anlayışını benimsediği, tüm bileşenleriyle uygulama çabasını sürdürdüğü ve stratejik amaç ve hedeflere ulaşılabilmesi için gerekli idari kapasiteye sahip olduğu görülmektedir. Stratejik yönetim dönemine ilişkin önceki Sayıştay denetimi raporlarında ve bu raporda yer verilen bulgu ve değerlendirmelerin Kurum'un stratejik yönetimine ve daha nitelikli performans raporlaması yapabilmesine katkı sağlayacağı

düşünülmektedir

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmamasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek

üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun yayımladığı 2014-2018 dönemine ait Stratejik Plan, 2015 yılı Performans Programı ve 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2015 yılı performans denetimi kapsamında Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun yayımladığı 2014-2018 dönemine ait Stratejik Plan, 2015 yılı Performans Programı ve 2015 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Stratejik Plan, Kurumun 2009-2013 dönemine ait ilk stratejik planı sonrasındaki ikinci planıdır. İlk stratejik planda yer alan bazı hedefler, 2013 yılı Faaliyet raporundan da izlenebildiği üzere tamamlanamamış olmakla birlikte bu hedeflere genel olarak idari kapasitenin geliştirilmesi bağlamında 2014-2018 planında da yer almıştır.

2014 yılı Sayıştay denetim raporu ile 2014-2018 Stratejik Planı hakkında bazı değerlendirmeler ve önerilerde bulunulmuştur. Stratejik planın yenilenmesi ya da revizyonu sözkonusu olmadığından aynı değerlendirmeler 2015 itibarıyla da geçerlidir.

Kurumun stratejik planında yer alan stratejik amaçları, bir önceki dönem stratejik planına göre kısmen farklılaşmıştır. Bu farklılaşma, nükleer enerji konusundaki milli politika ve girişimlerin gelmiş olduğu aşamanın yasal çerçevesinin, ulusal ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi gereğinden kaynaklanmaktadır.

Kurumun beklediği yasal değişikliklerin henüz gerçekleşmemiş olması stratejik planının içerik itibarıyla daha karmaşıklaşmasına sebep olmuştur. Nitekim Kurumun yasal çerçevesinin değişmesi uygulama kapasitesinin genişlemesini gerektirecek ve Kurum bir yönüyle stratejik planı ile bu dönüşüme hazırlanmaktadır.

Kurumun stratejik amaç ve hedefleri ile mevcut durumdaki görevlerinin ve gelecekte kendisinden beklenecek nitelikli hizmetlerin tamamına yer vermeye çalıştığı görülmektedir. Bu durum izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin gereğinden fazla karmaşıklaşmasına yol açabilecektir.

Performans bilgisinin değerlendirilmesinde, Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporu ile Faaliyet sonuçlarının ölçümünde kullanılan veri ve kayıt sistemleri değerlendirmiş ve bu değerlendirmelerde aşağıdaki kriterler kullanılmıştır

Tablo 1: Performans Denetimi Kriterleri	
Denetim Kriteri	Tanım
Mevcudiyet	Denetlenen idarenin, yasal düzenlemelere göre ilgili dokümanları hazırlamasını ifade eder.
Zamanlılık	Performans bilgisinin yasal süre içinde raporlanmasını ifade eder.
Sunum	Performans bilgisinin düzenleyici esaslara uygun şekilde raporlanmasını ifade eder.
İlgililik	Amaç, hedef, gösterge ve faaliyetler arasında mantıksal bağlantı olmasını ifade eder.
Ölçülebilirlik	Hedeflerin veya göstergelerin ölçülebilir olmasını ifade eder.
İyi tanımlanma	Hedeflerin ve göstergelerin açık ve net bir tanımının olmasını ifade eder.
Tutarlılık	Hedeflerin (göstergeler dâhil), denetlenen idarenin planlama ve raporlama dokümanlarında tutarlı olarak kullanılmasını ifade eder.
Doğrulanabilirlik	Raporlanan performans bilgisinin kaynağına kadar izlenebiliyor olmasını ifade eder.
Geçerlilik/İkna edicilik	Planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmanın denetlenen idare tarafından ele alınıyor olması ve sapmayı açıklayan nedenlerin inandırıcı ve ikna edici olmasını ifade eder.
Güvenilirlik	Veri kayıt sistemlerinin gerçekleşmeleri tam ve doğru şekilde ölçerek faaliyet raporunda güvenilir veri sunuyor olmasını ifade eder.

Performans bilgisinin değerlendirilmesine ilişkin kriterler açısından Kurum stratejik yönetiminin iyi bir ilerleme içinde olduğu söylenebilir. Bu anlamda süreçler oluşturulmuş ve stratejik planlama döngüsünün bütün bileşenleri işletilmektedir.

Değerlendirmelerde, stratejik plan, performans programı, faaliyet raporlaması ve

performans bilgisi üreten veri ve kayıt sistemleriyle ilgili olarak, sistemin ve sonuçlarının belirtilen kriterlere uygun olmadığını söylemeyi gerektirecek bir tespit bulunmamaktadır. Kurum'un stratejik yönetimine katkı sağlayacağı düşünülen bazı değerlendirmelere bulgular arasında yer verilmektedir. Bunlar, Kurum'un stratejik yönetiminin nitelikli genel görünümü değiştirmeyen ve uygulamaya olumlu katkı sağlayacağı değerlendirilen bulgu ve önerilerdir.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: Performans Programının Temel Politika ve Önceliklerle İlişkilendirilmemiş Olması

Performans programının, temel politika ve önceliklerle ilişkilendirilmediği ve “Performans Bilgileri” bölümünde performans hedefleri hakkında gerekli açıklamalarda bulunulmadığı görülmüştür.

“Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programı Hakkında Yönetmelik”e göre performans programları, Maliye Bakanlığı’na yayınlanan Performans Programı Hazırlama Rehberine göre hazırlanmalıdır. Rehber ekinde performans programının şekli ve hangi başlıklardan oluşması gerektiği belirtilmiştir.

Buna göre, “Performans Bilgileri” kısmında “Temel Politika ve Öncelikler” başlığı altında, Hükümet programında, kalkınma planı ve stratejik planda yer alan, idare ile ilgili temel politika ve önceliklere kısaca yer verilmelidir. Bunlar program dönemi içinde idarenin belirlenen performans hedeflerini hangi politika ve önceliklerin gerekleri doğrultusunda belirlediğinin anlaşılmasını sağlar. Bu yolla bütçe sürecinde daha sağlıklı kararlar alınabilmesi için gerekli bilgi sunulmuş olacağı gibi İdarenin faaliyet sonuçlarının kamuoyu nezdinde de daha iyi izlenip değerlendirilmesi mümkün olabilmektedir.

Diğer yandan “Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetler” başlığı altında ise her bir performans hedefi için hazırlanmış olan Tablo-1’den sonra gelmek üzere aşağıda belirtilen açıklamalara yer verilmelidir.

- Program döneminde ilgili performans hedefinin belirlenmesinin nedenleri,
- Belirlenen performans hedefinin temel politika ve öncelikler ile ilişkisi,
- Performans hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığını değerlendirmek üzere belirlenen performans göstergelerinin belirlenmesinin nedenleri,
- Performans hedeflerine ulaşmak için yürütülecek faaliyetler hakkında detaylı ve açıklayıcı bilgiler,

- Faaliyetlerin kaynak ihtiyacının nasıl tespit edildiği.

Kurum performans programında program dönemi için belirlenen performans hedefleri yerine stratejik planda yer alan stratejik amaçların Kalkınma Planı ve 2015-2017 dönemi Orta Vadeli Program ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Orta Vadeli program ile ilişkilendirmede ise, kurumun strateji ya da hedefleriyle ilgili olan bölümler yerine Harcama politikaları, maliye politikası, ödemeler dengesi gibi amaç ve hedeflerle ilişkili olmayan bölümlere atıflarda bulunulmuş; 1.09.2014 tarihli 62'nci Hükûmet Programı gibi idarenin dönemsel faaliyetlerine etki edebilecek politika ve öncelikleri belirleyen diğer başka belgelere ise değinilmemiştir.

Program dönemine etki eden, Kurum stratejik planı, kalkınma planları, diğer sektörel veya tematik planların eylem planları ve programlarıyla, hükûmet eylem planları gibi belgelerde yer alan performans hedeflerinin seçilmesine etki eden politika ve önceliklerin performans programı hedefleriyle ilişkilendirilmesi sağlanmalı ve performans programı performans hedefleri, performans göstergeleri, faaliyetler ve faaliyet maliyetleriyle ilgili hususların açıklanması suretiyle mantıksal tutarlılığı sağlanarak hazırlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Söz konusu raporda yer alan denetim bulgularına yönelik harcama birimleri uyarılmış olup 2016 yılı performans programı kamuoyuna açıklandığından, 2017 yılı performans programı ve 2016 yılı faaliyet raporu hazırlanırken bulgulara ait önerilerinizin dikkate alınması sağlanacaktır.

Sonuç olarak Kurum tarafından yapılan açıklamada; söz konusu raporda yer alan denetim bulgularına yönelik harcama birimlerinin uyarıldığı, 2016 yılı performans programı kamuoyuna açıklandığından, 2017 yılı performans programı ve 2016 yılı faaliyet raporu hazırlanırken bulgulara ait önerilerinizin dikkate alınmasının sağlanacağı ifade edilmektedir. Ancak 2015 yılı için bu açıklamaların herhangi bir düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 2: Faaliyet Sonuçlarının Konsolide Edilmeden Raporlanması

Kurumun 2015 yılı Faaliyet Raporunda faaliyet sonuçlarına harcama birimleri bazında yer verildiği ve bunların Stratejik Plan ve Performans Programında yer aldıkları şekliyle konsolide edilmediği görülmektedir.

Faaliyet Raporlarının nasıl hazırlanacağı “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik” hükümleriyle belirlenmiştir. Yönetmeliğin 11’nci maddesinde İdare faaliyet raporunun, birim faaliyet raporları esas alınarak, idarenin faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde üst yönetici tarafından hazırlanacağı belirtilmektedir.

Diğer yandan aynı Yönetmeliğin 6’ncı maddesi, faaliyet raporlarının, ilgili tarafların ve kamuoyunun bilgi sahibi olmasını sağlamak üzere açık, anlaşılır ve sade bir dil kullanılarak hazırlanmasını bir ilke olarak kabul etmiştir.

Bu itibarla, faaliyet raporunda yer alan Performans Sonuçları Tablosunda, stratejik amaçlara, performans hedeflerine ve performans göstergelerine ait bilgilerin stratejik planda ve performans programındaki kodlarına yer verilmemesi ve performans sonuçlarına ait tabloların stratejik planda ve performans programındaki düzene uygun şekilde sıralanmak yerine harcama birimleri bazında sıralanması, faaliyet sonuçlarının izlenmesini ve stratejik plan ve performans programı ile karşılaştırılmasını güçleştirmektedir.

Faaliyet raporlamasının iyileştirilmesi ve “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine uygunluğu açısından performans sonuçları tablolarının Stratejik Plan ve Performans Programlarındaki düzene mevzuata uygun olarak hazırlanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; Söz konusu raporda yer alan denetim bulgularına yönelik harcama birimleri uyarılmış olup 2016 yılı performans programı kamuoyuna açıklandığından, 2017 yılı performans programı ve 2016 yılı faaliyet raporu hazırlanırken bulgulara ait önerilerinizin dikkate alınması sağlanacaktır.

Sonuç olarak Kurum tarafından yapılan açıklamada; söz konusu raporda yer alan denetim bulgularına yönelik harcama birimlerinin uyarıldığı, 2016 yılı performans programı kamuoyuna açıklandığından, 2017 yılı performans programı ve 2016 yılı faaliyet raporu hazırlanırken bulgulara ait önerilerinizin dikkate alınmasının sağlanacağı ifade edilmektedir. Ancak 2015 yılı için bu açıklamaların herhangi bir düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>